

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 222-22
Tel. nocny 144-44. Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64.730

Pogrzeb bohaterów lotników

Rząd i naród cały za trumnami ś. p. por. Żwirki i ś. p. Wigury

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

Już przed dziesiątą rano z najdalszych dzielnic stolicy zmierzały tłumy publiczności ku Krakowskiemu Przedmieściu.

Olbrzymie tłumy — poprostu cała Warszawa, zaległa szczerze ulice, któreimi będąc posuwał się żałobny pochód.

Karawany lotników

Przed samym kościołem stoją dwa kadłuby samolotów, na których złożone będą trumny ś. p. por. Żwirki i ś. p. inż. Wigury.

Wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia, aż po ul. Trębacką wyrównują się delegacje, młodzież szkolna, związki, strzelcy, P. W., sokoli, kolejarze. Wszystkie delegacje stoją z wieńcami. Jest ich zgórą 500. Nietylko z kraju, ale i z zagranicy: jest np. wieńiec od Sokola amerykańskiego, od aeroklubów Jugosławji i Czechosłowacji, od czeskiego ministra robót publicznych, od kolonii francuskiej. W świątyni tłum nie liczyony. Doprawdy, niema wolnego miejsca. Kordon żołnierzy 36 p. p. z trudem utrzymuje wolne przejście.

Rząd

W stalach zasiadli z prawej strony członkowie rządu, sejm i senat, z wicepremierem Zawadzkim, min. Butkiewiczem, marszałkiem Świątalskim i Raczkiewiczem oraz prezesem Sławkiem na czele.

Z lewej strony zajął miejsca korpus dyplomatyczny, prawie wszyscy attaché wojskowi obcych państw i ambasady, wyżsi oficerowie W. P., oraz grupka weteranów.

Żałobną mszę celebrował w asyście duchowieństwa biskup Gall.

Niema sil...

Po bokach obu trumien trzy mają wartość honorową oficerowie 1 p. lotniczego. Tuż przed trumnami — rodzina najbliższa. Serce się rwie na strzępy na widok nieszczęśliwej wdowy po ś. p. Żwirce. Podtrzymują ją. Ślania się i chwije bezwładnie, omdlewa raz po raz. Nie szlocha — wie ma siłę. Przed trumną inż. Wigury kłęczą w niemem rozmodleniu jego siostry.

W kościele

Tłumy publiczności zalegają nie tylko główną nawę, ale także chór, wszystkie krużganki,

wszystkie wnęki, czepiają się każdego wykuszu w murze, a by tylko chociaż zdaleka ujrzeć dwie trumny bohaterów lotników, które okryte chorągiewkami o barwach narodowych w powodzi kwiecia królują nad morzem głów.

Kwiatów jest nieprawdopodobnie wielka ilość. Przed trumnami leżą dwa olbrzymie czerwono-białe wieńce: od pana prezydenta Rzplitej i dwa tak samo wielkie wieńce z żółtego kwiecia od marszałka Piłsudskiego.

Chór, którym dyrygował znany kompozytor polski, Jan Maklakiewicz, wykonał cały szereg pieśń żałobnych. Śpiewali także znakomici artyści opery warszawskiej pp. Długas i Mossakowski.

Szloch...

Na ambonę wchodził ks. Jakimowski, który we wzruszających słowach kreślił świetlane postacie zmarłych, nazywając por. Żwirkę sternikiem podniebnych lotów, a Wigurę twórcą skrzydeł jego.

W momencie, kiedy kapłan mówi „porucznik Żwirko i inżynier Wigura zmarli”, w świątyni rozlega się spazmatyczny szloch. Płaczą kobiety i mężczyźni. Niema twarży, na której nie małowałoby się bezgraniczne wzruszenie.

Porucznikowa Żwirkowa mdleje

Po kazaniu następuje najbardziej wzruszająca chwila. Oto biskup Gall w asyście duchowieństwa odprawia nad trumnami lotników egzekwje żałobne. Porucznikowa Żwirkowa drży, co chwila przechylając się to w lewo, to w prawo stronę. Siostry inż. Wigury podają szklanek wody, nie może ona jednak podnieść jej do ust.

Porucznikowa Żwirkowa zemdlała. Orkiestra wojskowa gra Marsz Żałobny Szopéna. Najbliżsi członkowie rodziny ocucili żonę zmarłego. Stoi ona teraz po zornie zupełnie spokojna, wspierając się na ramionach krewnych.

Kondukt rusza

Kondukt żałobny rusza. Oficerowie i delegacje wynoszą wieńce z kościoła, następnie poduszki z orderami, a potem oficerowie koledzy porucznika Żwirki niosą na ramionach trumnę z jego śmiertelnymi szczątkami.

Drugą trumnę inż. Wigury niosą koledzy jego z politechniki.

Na trumnę, niesioną przez szpaler, utworzony w nawie głównej, ze wszystkich stron padają wiązanki kwiecia.

Szlochanie jest tak przemożne, że zdaje się, że płacze cały kościół.

Królewski pogrzeb

Piękny, królewski pogrzeb. Dwie trumny na samolotach okrywają sztandary narodowe. Rząd i naród idzie za temi trumnami w tysiącnym orszaku.

A wieńce niosą bez końca. Wśród nich jest też wieńiec laurowy, ten sam, który wręczono ś. p. Żwirce w chwili, gdy przyleciał do Warszawy po swem brawurowem zwycięstwie.

O długości konduktu pogrzebowego niech świadczy fakt, że gdy czoło dotarło już do granic Powązek, same karawany były jeszcze na pl. Teatralnym. Tuż przed samolotami niesione są wieńce od prezydenta Rzplitej, od marszałka Piłsudskiego, od prezesa rady ministrów i od rządu. Za wieńcami na poduszkach niesione są ordery i odznaczenia zmarłych. Krzyże i odznaki lotnicze. Następnie długi szpaler księży. W tej asyście biskup Gall, który prowadzi cały kondukt. Za trumnami zrozpaczona rodzina. Brak tylko Heniusia. Małeństwo zostało w domu.

Mowa prof. Pruszkowskiego

Na rogu ul. Królewskiej i Krakowskiej Przedmieścia na budynku, gdzie mieści się aeroklub Polski, powiewają chorągwie o barwach klubowych, żółte z granatowym. Opłata je kir, — znak głębokiej żałoby.

Na balkonie ukazuje się prof. Pruszkowski, rektor szkoły sztuk pięknych i znany pilot-amator. Zabiera głos.

— Tak niedawno cieszyliśmy się wraz z Nim z odniesionego zwycięstwa, które rozślawiło imię Polski na cały świat, a obecnie pogrążeni jesteśmy w żałobie. Żałoba ta jednak nie zlamie nas, ale przeciwnie da nam hartu i siły do dalszej pracy w tej umiłowanej przez tragicznie zmarłych lotników dziedzinie. Cześć pamięci poległych lotników.

Sztandary pochylają się. Orkiestra gra marsza żałobnego, kondukt rusza dalej.

Poprzez dziesiątki ulic

Poprzez ulice Krakowskie Przedmieście, Trębacką, Marszałka Focha, pochód dociera na plac Teatralny. Czekają tu delegacje ze wszystkich wyższych uczelni. To hold najmłodszego pokolenia, dla którego por. Żwirko i inż. Wigura byli świetlanymi wzorami. Uczniowie szkół wraz z wieńcami nie są modelem latające samolotów — widomy znak zaprawiania się w sztuce lotniczej. Idą wszystkie szkoły, począwszy od najniższych klas początkowych szkół powszechnych, aż do młodzieży akademickiej.

Na cmentarzu

Zarówno na Krak. — Przedmieściu jak i dalej na Bieląńskiej i w dzielnicy żydowskiej na obydwu chodnikach cisnie się nieprzejrany tłum. O godz. 1.30 kondukt dotarł do bram cmentarnych.

Oficerowie lotnictwa i członkowie aeroklubu zdejmują trumny z kadłubów samolotowych i niosą je wprost ku przygotowanemu mogiłom. Mogiły te mieszczą się tuż za kafakumbami w kwaterze zasłużonych, tuż obok wielkich piarszów polskich. Honorowe miejsca te przydzielił dla bohaterów lotników kardynał Kakowski.

Podniosłe skupienie, które dotychczas cechowało tłum, posuwający się za konduktem, pozwoli ustąpić miejsca samorzutnemu pędowi do oddania ostatniej posługi poległym lotnikom na cmentarzu. Każdy chciałby stanąć w pobliżu, każdy chciałby rzucić grudkę ziemi. Coraz mocniej napiera tłum na kordon wojska i policji.

Nadludzkie wysiłki okazują się jednak zbyt słabe. Kordon pryska raz i drugi, jednak żołnierze i policjanci znów wracają do załamanych szeregów i opanowują sytuację. Cześć tłumowi trzeba było odciąć przy zbiegu ul. Okopowej i Powązkowskiej.

Rozlegają się pierwsze akordy żałobnych egzekwji.

Mowa min. Butkiewicza

Po odprawieniu egzekwji pierwsze przemówienie żałobne wygłosił kierownik ministerstwa komunikacji inż. Butkiewicz.

„Byliśmy niedawno świadkami, gdy w szlachetnym współzawodnictwie na terenie międzynarodowym polska spraw-

ność lotnicza i polska myśl twórcza odniosły zwycięstwo.

Zwycięstwo to, zostało osiągnięte przez żołnierzy lotnictwa, idących na podbój przestworzy. Na czoło tego szeregu wysunęli się por. Żwirko i inż. Wigura. Chyłę czoło przed tą bohaterką załogą statku powietrznego, która obdarzyła społeczeństwo polskie palmami zwycięstwa i nie spoczęła na laurach, ginąc na posterunku w walce z potężnym i groźnym żywiołem powietrznym.

Cześć bohaterom!

Następnie głos zabrali dyrektor departamentu aeronautyki w ministerstwie spraw wojskowych, płk. Rayski, prezes L. O. P. P. Martynowicz, poseł Rudowski, płk. Pietraszek i jako ostatni przemawiał sekretarz generalny aeroklubu czechosłowackiego kpt. Kopecky w imieniu lotnictwa czechosłowackiego, składając w serdecznych słowach hold pamięci polskich lotników, którzy krwią własną zboczyli bratnią ziemię Czechosłowacji, gotującą im serdeczne przyjęcie jako tryumfatorom ostatnich międzynarodowych zawodów lotniczych.

Wieczny odpoczynek

Po wygłoszeniu przemówień żałobnych trumny ze zwłokami ś. p. por. Żwirki i ś. p. inż. Wigury złożono do wspólnego grobu. Setki wieńców przykryły świeżo przysypaną mogiłę poległych bohaterów przestworzy, tworząc wysoki nagrobek z żywego kwiecia.

„Polonia Restituta”

WARSZAWA, 15 IX. (PAT). Przed wyruszeniem konduktu ze zwłokami ś. p. por. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury p. wiceminister spraw wojskowych udekorował trumnę ś. p. Żwirki i Wigury krzyżami kawalerskimi Polonia Restituta.

Pomnik w Czechach

PRAGA, 15 IX. (PAT). Aeroklub morawsko-sląski w Bernie Morawskim postanowił z funduszów, zebranych drogą publicznych składek oraz narodowej subskrypcji, ufundować pomnik ku czci ś. p. por. Żwirki i inż. Wigury.

W odezwie do społeczeństwa aeroklub podkreśla uczucie głębokiej przyjaźni, łączącej oba narody, która znalazła swój wyraz po tragicznym wypadku.

Izba z sierpnia 1914 r.

„I słowo stało się ciałem!” Reichstag mimo swej silnej woli do życia, mimo wszelkich wysiłków i zdecydowanej postawy 14-15 członków, został rozwiązany.

Okoliczności, wśród których odbyła się wizyta przydzium Reichstagu u marszałka Hindenburga, była dowodem, że prezydent państwa nie ma zamiaru rozstać się z von Papenem. Tęsamem dał do zrozumienia Goehringowi, domagającemu się usunięcia obecnego rządu, że parlament może do tej decyzji zająć stanowisko tylko drogą wyznaczenia odpowiedniego porządku dziennego. Innymi słowy, ponieważ parlament postanowił rządowi wyrazić votum nieufności, wszedł w życie swego czasu w Neudieck podpisany dekret o rozwiązaniu Reichstagu.

Przebieg dramatycznego posiedzenia izby jest powszechnie znany. Wynikiem było, że prezydent Reichstagu nie udzielił głosu kanclerzowi i zignorował podany dekret rozwiązujący parlament, nie przerywając aktu głosowania, którego wynik jest w historii parlamentarystyki, nie tylko niemieckiej, bezprzykładny. 513 głosów na 535 głosujących przeciw Papenowi!

Nie przesadzając dalszej drogi, którą potoczy się polityka rządu Rzeszy, należy przypuszczać, że konstytucja nie będzie przez Papena pogwałcona i że wybory będą rozpisane w przewidzianym dwumiesięcznym terminie. Kampanję jednak przegrali hitlerowcy i ich najnowszy przyjaciele t. j. centrum katolickie. Oba stronnictwa mają wszelkie powody do obawy, że przy następnych wyborach wejdą osłabione do Reichstagu. Centrum dlatego, ponieważ przez konszachty z hitlerowcami straciło wielu zwolenników, orjentowanych w kierunku lewicowym oraz lewicowo-umarkowanym, a ponadto wielkich przemysłowców, którym odpowiadają nie pomysły gospodarcze Hitlera, lecz plan Papena. Od narodowych socjalistów odpaść mogą wszyscy ci, którzy dla braku innego stronnictwa narodowego a zarazem demokratycznego, oraz dla braku programu gospodarczego ze strony dotychczasowych rządów, tylko faute de mieux chwilowo popierali Hitlera. Do tego dochodzi, że ciężki przemysł, finansujący dotąd Hitlera, znalazłszy w Papenie protektora po swej myśli, wstrzyma zapewne w znacznej mierze subwencje, co stawia sukces narodowych socjalistów przy następnych wyborach pod znakiem zapytania.

Nagły zwrot ciężkiego przemysłu niemieckiego od Hitlera do Papena jest tembardziej zrozumiałe, że ziściły się nareszcie marzenia Kruppa o fabrykacji now. dział, pancerników i łodzi podwodnych. Gabinet Papen — Schleicher ze swoim programem militarnym i ze swym mocnym stanowiskiem na forum międzynarodowym w sprawie zrównania zbrojeń ożywił zamary przemysł wojenny Niemiec i stworzył dlań wspólną koniunkturę.

Trochę dziwnym może się wydać, że socjaliści przyjęli rozwiązanie Reichstagu ze spokojem. Otóż przedewszystkiem socjaliści zdają sobie sprawę, że inne stanowisko byłoby walką z przemocą. Poza tym wiązanie się i stawianie na jednej platformie ze zniechęconym Hitlerem byłoby wielkim błędem, bardzo groźnym dla stron-

Ku zbliżeniu narodów

Uroczystości polsko-jugosłowiańskie w Dalmacji

Split, we wrześniu.

W dniu 8 b. m. odbyły się na wyspie Solta obok Splitu w Dalmacji dwie uroczystości polsko-jugosłowiańskie, a mianowicie: uroczyste umieszczenie obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej w kaplicy „Domu Polskiego” nad Adriatykiem i odsłonięcie tablicy ku czci marszałka Piłsudskiego na tymże domu. W obu uroczystościach, oprócz wielkiej wycieczki polskiej, liczącej około 70 osób, wzięli udział w wielkiej liczbie przedstawiciele jugosłowiańskich władz cywilnych i wojskowych oraz olbrzymie tłumy ludności wyspy Solta i wysp okolicznych, tudzież pobrzeży Dalmacji.

Przybywający ze Splitu statek z wycieczką polską witały w porcie wyspy tłumy ludności ze sztandarami i przedstawiciele władz miejscowych przy dźwiękach orkiestry i strzałów armatnich. U wyjścia ze statku wygłosił piękne przemówienie naczelnik gminy miejscowej.

Dokument, nadesłany przez miasto Wilno w formie dyplomu, stwierdza, że kopia obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej jest darem m. Wilna dla kaplicy polskiej nad jugosłowiańskim Adriatykiem i że kopia ta, malowana przez artystę malarza Michała Kuleszę, poświęcona została przez ks. biskupa Władysława Bandurskiego. Na obrazie przytwierdzono srebrną tabliczkę, upamiętniającą, że stanowi on dar m. Wilna. —

Podczas nabożeństwa zasiadli w prezbiterjum zastępca Bana Dalmacji dr. Ivić, gen. Aranyjelewić, przedstawiciel posła R. P. w Belgradzie, p. radca Glinka, prezes naczelnego komitetu akcji polsko-jugosłowiańskiej, prof. Hilarowicz oraz przedstawiciel P. O. W. por. rez. Wacław Busiakiewicz.

Po nabożeństwie ruszył ogromny pochód do „Domu Polskiego nad Adriatykiem” drogą ozdobioną bramami tryumfalnymi, celem wzięcia udziału w uroczystości odsłonięcia tablicy ku czci marszałka Piłsudskiego. Pierwszy przemawiał prezes naczelnego komitetu porozumiewawczego akcji polsko-jugosłowiańskiej nad Adriatykiem prof. dr. Tadeusz Hilarowicz, poczem dokonał odsłonięcia marmurowej tablicy z płaskorzeźbą brązową marszałka Piłsudskiego i napisem złotymi literami: „Ku czci Józefa Piłsudskiego, pierwszego marszałka Polski, Budowniczo-go Polski Odrodzonej. Tablicę tę odsłonięto w dniu 8 wrześ-

nia 1932 roku staraniem naczelnego komitetu porozumiewawczego akcji polsko-jugosłowiańskiej nad Adriatykiem.”

Por. rez. p. Wacław Busiakiewicz z m. Łodzi imieniem P. O. W. w pięknym przemówieniu przedstawił rolę Piłsudskiego w dziejach Polski, jako Twórcy polskiego czynu zbrojnego, zaznaczając przytem, iż nie jest rzeczą przypadku, że wspaniała i uroczysta manifestacja ku czci Komendanta Piłsudskiego ma miejsce na Solcie gdzie jest siedziba polska, „Dom Polski” — tam bowiem, gdzie jest życie polskie, tam gdzie rozbrzmiewa mowa polska, tam po wszystkie czasy będą się krzewiły ideały marszałka.

Po odegraniu hymnów narodowych polskiego i jugosłowiańskiego nieprzebrane tłumy obecnych wznosiły okrzyki na cześć pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i wolnego narodu jugosłowiańskiego. Następnie przemawiali p. Segda ze Lwowa im. Ligi słowiańskich urzędników kolejowych i p. Marjan Artemski z Warszawy w imieniu Akademickiego związku zbliżenia międzynarodowego „Liga”. Z kolei nastąpił szereg przemówień jugosłowiańskich: zastępca Bana Dalmacji dr. Ivić, gen. Aranyjelewić, delegata biskupiego ks. kan. Lutgera, przedstawiciela ludności wyspy Solta dr. Kalebić, przedstawiciela m. Splitu d-ra Bulića, burmistrza wyspy Hvar p. Rovisić, przed-

stawiciela zarządu głównego Jodrańskiej straży d-ra Rubića i przedstawiciela sokolstwa jugosłowiańskiego p. Pery. Przemówienia te były jedną olbrzymią manifestacją na cześć Polski.

Na zakończenie przemówił zastępca konsula generalnego Polski z Zagrzebia p. Kowalik. Ze straży miasta Splitu zawieszono na tablicy wspaniałe wieńce laurowe z napisem: „Oswobodzicielowi Polski — miasto Split”.

Przed tablicą objęło straż honorową czterech przedstawicieli młodzieży wyspy Solta z hablardami w ręku, jako pierwszy na tej wyspie członkowie Gwardji Mórza Słowiańskich, założonej w lipcu b. roku w Gdyni. W serdecznych słowach przemówił do nich po polsku i serbsko-chorwacku prof. Hilarowicz, podkreślając symboliczne znaczenie straży honorowej jugosłowian przed tablicą. —

Po uroczystości odbył się obiad na 150 osób, podczas którego przemawiał między innymi b. minister Eugeniusz Kwiatkowski, który w jędrnych słowach wskazał na łączność ideową słowiańskiego Jor danu i polskiego Bałtyku. Ministrowi Kwiatkowskiemu urządzono wielką owację, jako twórcy Gdyni, następnie przemawiał jeszcze b. minister Grisogono, prezes stowarzyszenia jugosłowiańsko-polskiego w Splicie i dr. Zavorović z Vzgorca. —

Dzień ten był najwspanialszą manifestacją polsko-jugosłowiańską, jaką dotychczas w Dalmacji widziano.

Dźwiękowy Kinoteatr „LUNA”

Dziś i dni następnych! Arcyfilm produkcji francuskiej p. t.

Książę

Bouboule

W roli głównej **Georges Milton**

Król fantazji i humoru, genialny kombinator, dziecko paryskiego przedmieścia.

Nadprogram: **Pogrzeb**

ś.p. porucznika ŻWIRKI i inż. WIGURY tylko w Lunie.

Początek seansów o g. 4 p. p. w sob., niedz. i święta poranki Passe-partouts i bilety wolnego wejścia nieważne, z wyjątkiem reprezentacyjnych.

Dr. S.

Dr. med.
A. Wołyński
powrócił

Dr. Med.
EUGENJUSZ FRIEDENBERG
Specjalista chorób kobiecych i akuszerja
powrócił.

Elektryczność
do każdego sprzętu

SPRZEDAŻ
WSZELKICH APARATÓW
GRZEJNYCH i RADJO-
WYCH ZELEKTRYFIKO-
WANYCH NA RATY i ZA
GOTÓWKĘ

**KIEDYKOLWIEK
SIĘ WRACA DO DOMU**

można mieć w krótkim czasie herbatę, mając w domu do dyspozycji elektryczny czajnik. — Koszt prądu minimalny.

W SKLEPIE ELEKTROWNI
ul. Piotrkowska 115 Telefon 134-42

Wszelkie pokazy nie obowiązują do kupna.

Królowie humoru

Laurel i Hardy

w najnowszej i najlepszej komedii dźwiękowej produkcji 1932 | 33

Ich dola i niedola

Od jutra w kinie „PALACE”

nietwa, tembardziej w obliczu nadchodzących wyborów.

Przy obecnej sytuacji, aktualny stan posiadania socjalistów w parlamencie jest im zapewniony. Ponieważ dekret gospodarczy Hindenburga w części, dotyczący społeczno-politycznych reform, stanowi dla socjalistów doskonały środek agitacyjny (socjaliści domaga-

ją się już referendum) nie jest wykluczonem, że szeregi ich mogą się powiększyć, tembardziej, że partja komunistyczna pod rządami von Papen — Schleicher nie ma widoków rozwijania żywszej działalności.

Według wszelkich przewidywań głównym spadkobiercą narodowych socjalistów będzie konserwatywne stronnictwo

narodowo-niemieckie, pozostające dotychczas pod wodzą Hugenberga, a po rozszerzeniu którego, kierownictwo obejmie prawdopodobnie sam von Papen. Wtedy układ sił nadpartyjnych w Niemczech będzie bardzo zbliżony do tego, który istniał w dniu 4 sierpnia 1914 roku. —

Walka rządu z Reichstagiem

Goering skarży Papena o zniesławienie

Niemcy nie wezmą udziału w konferencji rozbrojeniowej mocarstw

BERLIN, 15.9. (PAT). — Komisja ochrony praw parlamentu Rzeszy przyjęła wczoraj wniosek narodowych socjalistów, wzywający kanclerza Papena, ministra spraw wewnętrznych Gayla oraz sekretarza stanu v. Plancka, do stawienia się przed specjalną komisją śledczą, która zająć się ma zbadaniem

wydarzeń, poprzedzających rozwiązanie Reichstagu.

BERLIN, 15.9. (PAT). — Poseł socjal - demokratyczny Loebe, jako przewodniczący stałej komisji ochrony praw parlamentu, odbył konferencję z kanclerzem v. Papenem.

Von Papen odmówił raz jeszcze w sposób najbardziej kategoryczny stawienia się w charakterze świadka przed specjalną komisją śledczą, powołaną dla zbadania sprawy zatargu między rządem i Reichstagiem.

Von Papen zastrzegł się, iż nie ustąpi z zajętego stanowiska do chwili, dokąd przewodniczący

Reichstagu, poseł Goering, nie cofnie swego twierdzenia o ważności głowania w Reichstagu nad wnioskami komunistów o odwołanie dekretów prezydenta Rzeszy, wyrażenie nieufności rządowi.

Konflikt trwa nadal, a nawet uległ pewnemu zaostrzeniu wobec wystąpienia pos. Goeringa z oskarżeniem prywatnym przeciw von Papenowi o zniesławienie wobec tego, iż kanclerz oświadczył publicznie, że Goering świadomie i rozmyślnie pogwałcił zasady konstytucji, nie dopuszczając von Papena do słowa.

Konflikt ten wpłynie najprawdopodobniej na opóźnienie ogłoszenia terminu nowych wyborów.

Bez równouprawnienia

Niemcy nie chcą obradować

BERLIN, 15.9. (PAT) — Biuro Wolfa komunikuje w sprawie zapowiedzianego posiedzenia bura konferencji rozbrojeniowej, iż rząd Rzeszy wystosował do przewodniczącego konferencji, Hendersona, list, który ma być doręczony w dniu jutrzejszym. List ten oznajmia, że Niemcy nie wezmą udziału w obradach konferencji, dopóki mocarstwa nie uznają żądań Niemiec co do równouprawnienia zbrojeń.

Audjencja płk. Becka u marsz. Piłsudskiego

WARSZAWA, 15.9. (PAT) — Marsz. Piłsudski przyjął dzisiaj na dłuższej audjencji podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych, p. Józefa Becka. W sferach politycznych mówią, że rozmowa dotyczyła nie tylko aktualnych spraw polityki zagranicznej, lecz także personalii na placówkach politycznych.

Czesi cofnęli

wizę dla Trockiego

PRAGA, 15.9. (Tel. wł.) — Dziś rząd czeskosłowacki nagłe cofnął wizę daną Trockiemu na wjazd do Piszczan. Powodem tej nagłej odmowy jest presja związku b. legjonistów czeskosłowackich, którzy uważają Trockiego za sprawcę nie szczęście doznanych przez legjonistów czeskich w swoim czasie na Syberji.

Ghandi zwolniony z więzienia

LONDYN, 15.9. (Tel. wł.) Dziś rząd angielski wydał rozkaz wypuszczenia z więzienia Ghandiego i oddana go pod areszt domowy.

Straszna katastrofa kolejowa

Pociąg wiozący bataljon legji cudzoziemskiej wpadł do wąwozu

PARYŻ, 15.9. (PAT) — Wczoraj po południu pociąg wiozący bataljon 1-go pułku legji cudzoziemskiej przeznaczony na złuzowanie oddziału w Marokko, wpadł w wąwóz 80-metrowy. Katastrofa nastąpiła między Zeboun a Turenne w

Algierze. Liczba zabitych wynosi 120, a lekko i ciężko rannych 150. Z dwóch oficerów dowodzących bataljonem jeden poniósł śmierć. Na dno wąwozu spadły 32 wagony, tworząc chaos pomieszanych ciał ludzkich, bagażu, oraz zniszczonych części wagonów. Akcja ratunkowa jest utrudniona wskutek ogra-

niczenia środków komunikacyjnych. Pociąg, który uległ katastrofie, opuścił Bel Abbés w środę rano. Wśród pasażerów pociągu było dwóch oficerów dowódców, zastępcę dowódcy, trzech adiutantów, trzech sierżantów starszych, 20 sierżantów, 46 kaprali oraz 455 żołnierzy.

Japonia uznała niepodległość Mandżurji

Rząd chiński wystąpił z notami protestacyjnymi do Ligi narodów i 9 mocarstw

CZANGCZUN, 15.9. (PAT) — W obecności Henryka Pu - Yi, przewodniczącego egzekutywy państwa mandżurskiego, gen. Muto, przedstawiciel Japonji podpisał

traktat, którym Japonja uznała istnienie samodzielności państwa mandżurskiego.

NANKIN, 15.9. (PAT) W związku z uznaniem przez Japonję nowego państwa mandżurskiego, rząd chiński wystąpił z notami protestacyjnymi, które zostały wysłane do Londynu, Paryża, Waszyngtonu, Rzymu i Genewy. W notach tych rząd chiński zarzuca Japonji pogwałcenie suwerenności terytorjalnej i administracyjnej Chin i domaga się natychmiastowej akcji międzynarodowej w sprawie Mandżurji. W depeszy kablowej do ligi narodów rząd chiński twierdzi, że wystąpienie Japonji jest niezgodne z duchem paktu ligi i stanowi bez pośrednie naruszenie rezolucji zgromadzenia. W identycznych notach wysłanych do sygnatarjuszy

traktatu 9-ciu mocarstw czyli Japonji nazwany jest jawnem pogwałceniem traktatu. Rząd chiński domaga się energicznie natychmiastowego zwołania konferencji.

Wymiana więźniów między Polską i Sowiecami

STOLPCE, 15.9. (PAT) — Wymiana więźniów między Polską a Sowiecami odbyła się dzisiaj w Kołosowie.

O godzinie 14-ej zjechał na stację w Kołosowie pociąg polski, wiozący więźniów do wymiany.

Wymiana trwała do późnej nocy. Jak dotąd — Sowieci wydali 40 obywateli polskich wraz z rodzinami (ogółem 91 osób).

Ze strony polskiej wydano około 40 osób, przeważnie byłych posłów z Hromady, z wyjątkiem Taraszkiewicza, a pozatem komunistów Żarskiego, Wołyńca i Krynczuka, Z polaków nie wrócił Konstanty Weryho, który zmarł 2 tygodnie temu w Leningradzie, a na jego miejsce odzyskał wolność ks. Prokopowicz. Nie przybył także p. Krzywicka, która wróci do kraju za paszportem najdalej 25 września

Mocna tendencja dla dolara zaczyna się rozlewać po całej Europie

Wczoraj w Warszawie na przedgieldzie zaznaczyła się tendencja nieco mocniejsza na papiery lokacyjne i akcje. Płoc obrotów wzrosła. Za 7 proc. po życzkę stabilizacyjną żądano 52.00; za akcje Banku Polskiego 84, 8-proc. listy m. Warszawy 57.50, dolarówka 48.50.

Zaznaczyła się wzmożona podaż złota. Dolary złote oddawano po 8.92 — bez odbiorców. Rubel 4.62.

Dolar gotówkowy 8.91.25. Tendencja na dewizy na N. Jork oraz na dolary gotówkowe mocna.

PARYŻ, 15 IX. Zaznacza się tutaj od kilku dni mocniejsza tendencja na dewizy na N. Jork. To samo sygnalizują z Londynu, Amsterdamu i Zurychu. Słery finansowe wyrażają o-

pinje, że następuje okres wycofywania wkładów z banków europejskich i powrót kapitałów do Stanów Zj., gdzie istnieją większe możliwości dogodnego obrotu i zarobków.

Mocna tendencja dla dolara rozlewa się po całej Europie. Następuje powrót do stosunków i parytetów „przedpanikarskich”.

NOWY JORK, 15 IX. Tendencja na giełdzie akcyjnej na ogół utrzymana mimo, że spekulanci przeprowadzili jednodzienną masową realizację w celu zbadania odporności kursów przez nową podaż.

Polskie pożyczki zagraniczne notowano: stabilizacyjna 51.10 — 52.00, dillonowska 56.00 — 58.00, śląska 39.75 — 42.00, magistracka 39.00. Funt słaby: 3,47.75.

Kasacja wyroku na b. więźnia brzeskiego

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W dniu wczorajszym sąd najwyższy rozpatrywał sprawę b. więźnia brzeskiego Kohuta, którego skazał sąd przysięgłych we Lwowie na półtora roku więzienia za nawoływanie do przewrotu i wystąpienie antyrządowych. Skargę kasacyjną, popieraną przez mec. Smarowski, sąd najwyższy uwzględnił, wyrok skasował i przesał sprawę do ponownego rozpatrzenia innemu sądowi w innym składzie przysięgłych.

RZYM, 15 IX. (PAT). Brak wszelkich wiadomości o samolocie „American Nurse”, który wystartował wczoraj z Long Island i powinien przybyć w nocy do Rzymu. Istnieje obawa, że samolot ten uległ wypadkowi i spadł do morza.

Posel v. Moltke ustępuje

Na jego miejsce ma przyjść v. Morath

BERLIN, 15.9. (Tel. wł.) — Rząd niemiecki planuje cały szereg zmian personalnych na placówkach zagranicznych a przedewszystkiem w Londynie i Paryżu. Jak się dowiadujemy ustąpić ma także poseł niemiecki w Warszawie von

Moltke. Na razie otrzyma on dłuższy urlop, ale na placówkę już nie powróci. Na jego miejsce kandydatem jest b. poseł w Kownie, obecnie wyższy urzędnik M. S. Z. w Berlinie, von Morath.

Zuchwały napad

w centrum stolicy

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W dniu wczorajszym o godz. 7 wieczorem Warszawa była widowiskiem niesłychanie zuchwałego napadu na dom bankowy Klepczyńskiego przy ul. Marszałkowskiej. Napadu dokonano w następujący sposób:

W czasie wielkiego ruchu na ulicy podrzucano petarde pod tramwaj. Wywołało to niesłychany popłoch. W tym samym momencie nieznanymi sprawcami wybił szybę wystawową u Klepczyńskiego i zrabował szwajcarski banknot 1000 fr., wystawiony w oknie. W tłoku sprawcom rabunku udało się zbiec.

Fabryczkę 10-złotówek

wykryto wczoraj pod Łodzią

Wczoraj wieczorem urząd śledczy w Łodzi wykrył na polach pod lasem łagiewnickim dobrze zakampaną fabryczkę nowych monet 10-złotowych. Wywiadowcy za stali przy fabrykacji niejakiego Adama Owczarka i kochankę jego Józefę Kapustę vel Siudo, zamieszkałych przy ul. Młynarskiej 58.

Podczas rewizji znaleziono w prywatnej mennicy fałszerzy 148

sztuk fałszywych 10-ciozłotówek oraz narzędzia, służące do wyrobu fałszyfikatów.

W mieszkaniu fałszerzy przy ul. Młynarskiej znaleziono około 100 fałszywych monet.

Owczarek i Kapusta zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu. Dochodzenie wykazało, że fałszerze wyrabiali monety zaledwie o kilku dni. (a)

GILZY z TYTONIU

Patent Nr. 12559 to największe zadowolenie dla palaczy.

Żądajcie wszędzie jedynych gilz wyrabianych z liści TYTONIOWYCH.

„TYTONIOWKI” wyrobu Fabr. Gilz Hipolit Kamiński i S-ka, Warszawa, Konopiecka 19, tel. 10-05-40.

Ceny węgla

rozpatrzy rząd w tych dniach

W związku ze zwyżką cen węgla jaka wystąpiła ostatnio w Warszawie i na prowincji, dyrektor departamentu górniczo - hutniczego ministerstwa przemysłu i handlu p. Czesław Peche, który w dniach ostatnich bawił służbowo w Katowicach, otrzymał polecenie zbadania zmian w warunkach sprzedaży węgla przez kopalnie. Dyrektor Peche dziś powrócił do Warszawy, wobec czego sprawa cen węgla w tych dniach będzie przez rząd rozpatrzona.

Ślub księżęcy

w katedrze na Wawelu

KRAKÓW, 15 IX. (PAT). — Dzisiaj o godz. 11-ej w katedrze na Wawelu odbył się ślub księcia Bourbon - Parma z księżniczką Cecylją Lubomirską. Ślubu udzielił ks. metropolita Sapięha. W uroczystości wzięli udział liczni członkowie domu Habsburgów, wielu książąt z domu Bourbonów i przedstawiciele arystokracji polskiej oraz liczna rzesza publiczności.

HOLD ŁODZI

dla tragicznie zmarłych lotników

Minuta milczenia. — Depesze kondolencyjne. — Tablica pamiątkowa w Lublinku. — Ulica ś. p. Żwirki

W dniu wczorajszym zebrała się po raz pierwszy po wakacjach rada miejska m. Łodzi. Posiedzenie nosiło charakter podniosły i uroczyste, a to przez wzgląd na hold, jaki plenum rady złożyło pamięci tragicznie zmarłych lotników ś. p. porucznika Franciszka Żwirki i ś. p. inż. Wigury.

Obrady plenum zagał wiceprezes rady miejskiej, mec. Kempner, który wygłosił krótkie wspomnienie pośmiertne ku czci lotników, które radni wysłuchali w skupieniu i powadze stojąc.

W pięknie skonstruowanym przez mówienie mec. Kempner nakreślił zasługi bohaterskich lotników, dzieje ich tryumfu, który rozślawił imię Polski na całym świecie, a wreszcie opisał bolesną tragedję lotników, która okryła żalobą nie tylko lotnictwo nasze, ale cały kraj

Prosze radnych — kończy przewodniczący — uczcić ich pamięć przez minutowe milczenie.

Grobowa cisza zaległa salę.

Następnie rada miejska uchwaliła,

na wniosek konwentu seniorów, upoważnić prezydium do wysłania depesz kondolencyjnych do pani Żwirkowej i siostr zmarłego konstruktora samolotów, inż. Wigury.

Niezależnie od tego rada postanowiła ufundować tablicę pamiątkową ku czci lotników. Zostanie ona wmurowana na lotnisku w Lublinku. Tablicę postanowiono ufundować szczególnie w uznaniu zasług, położonych przez ś. p. Żwirkę, jako b. komendanta portu lotniczego w Łodzi.

Pozatem postanowiono nazwać jedną z ulic śródmieścia imieniem ś. p. Franciszka Żwirki, który śród ulic łódzkich chodził i którego działalność była przez 2 lata związana z naszym miastem.

Uchwały powyższe przeszły jednogłośnie.

Następnie przystąpiła do rozpatrzenia obfitego porządku dziennego. Z pośród wielu spraw, na uwagę zasługuje jedynie uchwała, zatwierdzająca zeszłoroczne stawki miejskie do podatków państwowych na rok 1933 i wybór komisji

rewizyjnej dla zbadania ksiąg i do chodów kasowych magistratu na rok admin. 1931-32. St. Gel.

Tad. Lechnicki

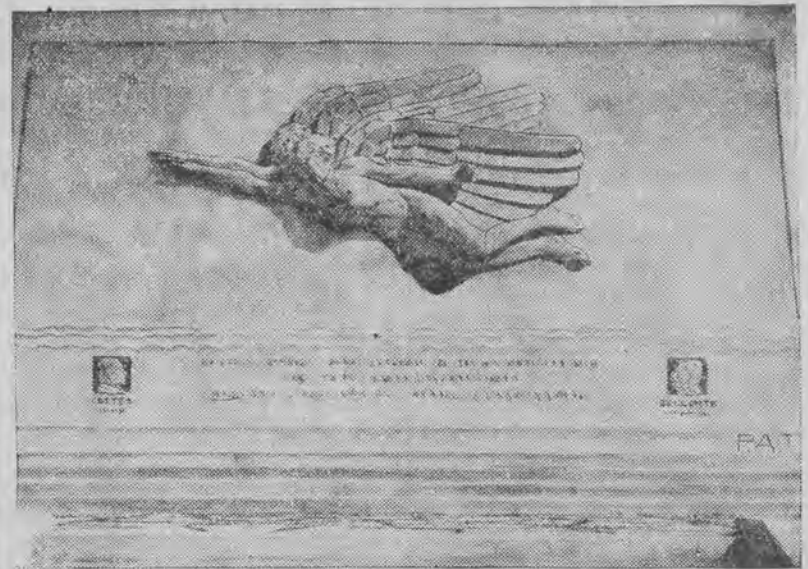
nowy wiceminister w prezydium rady ministrów.

Pogrzeb bohaterskich lotników

Oficerowie 1 p. lotn. niosą na barkach trumnę ze zwłokami ś. p. por. Żwirki (na prawo). Trumnę ś. p. inż. Wigury dźwigają koledzy jego z sekcji lotniczej politechniki warszawskiej (na lewo).

Pomnik lotników

Oto wymowny pomnik wystawiony we Francji słynnym lotnikiem Costes i Bellonte, którzy pierwsi dokonali przelotu nad Atlantykiem z Europy do Ameryki.

Tomaszów

NABOŻEŃSTWO ŻALOBNE.

W dniu wczorajszym o godz. 9 rano w kościele parafialnym św. Antoniego odbyło się staraniem miejskiego komitetu LOPP oraz komitetu obchodu IX tygodnia LOPP uroczyste nabożeństwo żałobne za dusze poległych asów lotnictwa polskiego ś. p. por. Żwirki i inż. Wigury. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz, urzędów, członkowie organizacji i stowarzyszeń oraz młodzież szkolna.

DELEGACJA ROBOTNIKÓW W MAGISTRACIE.

Wczoraj prezydent miasta Smulski przyjął delegację 80 robotników, którzy pracowali samowolnie w ciągu pięciu tygodni przy robotach publicznych. Delegacja ta interwenjowała u prezydenta w sprawie uregulowania należności, spotkała się jednak z kategorycznym oświadczeniem, że miasto nie ma na to pieniędzy i p. Smulski skierował delegację do inspektora pracy, który jedyny może porozumieć się z województwem skąd mogą wpłynąć na ten cel pieniądze.

CZYŻBY ŻMIJA?

Wczoraj w południe komisariat policji zawiadomiono, że w skwerze przy ul. Prez. Mościckiego,

Składaj odzież i bieliznę dla bezrobotnych

przechodnie zauważyli wygrzewającego się w słońcu gada, podobnego do żmii lub węża. Zarządzone dokładne przeszukanie terenu nie dało rezultatu.

pod nową dyrekcją.

Ostatnie dni!
Ceny miejsc
zniżone!

DEMON MIŁOŚCI
BRYGIDA HELM

Nadprogram: Przedśmiertny tryumf ś. p. por. Żwirki
Zdjęcia dźwiękowe Foxa
Pocz. codz. o g. 4, w niedz. o godz. 12-ej.

Dźwiękowy Kino-Teatr
„CAPITOL”
Dziś i dni następnych!

Emocjonujący dramat
sensacyjno-erotyczny
p. t.

„Los Dżentelmana”

Role główne w wykonaniu: Najprzystojniejszego amanta ekranu **Johna Gilberta**, niezapomnianego „Bulby” **Louis Wohlheima**, uroczej i fertycznej **Anity Page** oraz frywolnej **Mary Prevost**.

NADPROGRAM: Wspaniały dodatek dźwiękowy p. t. **POGRZEB PREZYDENTA DOUMERA** oraz aktualności z kraju.
Pocz. seansów o g. 4.30, w soboty i niedziele o g. 1. Ceny miejsc popularne. Bilety ulgowe ważne bez ograniczeń!

I-szy Dźwiękowy Kino-teatr
SPLENDID
NARUTOWICZA 20
Dziś i dni następnych!

Wspaniały film Paramount'u prod. 1933 r. reż. słynnego **Marion Gerenga** p. t.

Gehenna Kobiety Ladies of the Big House
W roli głównej niezrównana **Sylwia Sydney**

w pozostałych rolach **Gene Raymond** i **Wynne Gibson**. Nadprogram: Tygodnik dźwiękowy Paramount'u i aktualności krajowe. Początek o g. 4. Aparatura Western-Electric. Bilety wolnych wejść i passe-partouts nieważne

Dźwiękowe
Grand-Kino
Ostatnie 2 dni!

Najendowniejszy Europejski film. — **Precz z kobietami. Precz z pocałunkami. Precz z innymi filmami** wołają wszyscy mężczyźni — wszyscy muszą zobaczyć ulubienię publiczności najmilszą gwiazdeczkę ekranu

Liljanka Harwey w swym świetnym filmie p. t. **Precz z Miłością**

Pełna pikanterji treść. — Cudowne piosenki i melodje. — Reżyser: **Anatol Litwak**.
Nadprogramy: Dźwiękowe: najnowsze aktualności polskie. Początek o g. 4, 6, 8, 10., w sob. i niedz. o g. 12

Dźwiękowy
„PALACE”
Dziś poraz ostatni!

Rewelacyjny podwójny program. — I. — Porywający dramat reżys. **Reinholda Szyncla** p. t. **Romans króla ringu** Wzruszająca historia najpiękniejszej miłości kobiety i mężczyzny. Kolej główna kreuje **MAKS SCHMELLING** i **OLGA CZECHOWA**. II. Niebywała atrakcja dla zwolenników humoru i śmiechu. Nie-dościgniony mistrz humoru, najpopularniejszy komik amerykański

Harold Lloyd w najdowiejniejszej i najweselejszej kom. dżw. w 7 akt. pt. **„Nowoczesny Don Kiszot”**

Początek seansów o godz. 4-ej, w soboty i niedziele o g. 12-ej. Widownia należycie wentylowana.

Wszystkim, którzy uczestniczyli w oddaniu
ostatniej posługi

B. P.

ADAMOWI OSSEROWI

i którzy w ciężkich chwilach okazali nam swe współ-
czucie składa serdeczne podziękowanie

RODZINA.

B. P.

Zanetta z Wlkowskich Henrykowa Poznańska

zmarła dn. 15 b. m., przeżywszy lat 82.

Wyprowadzenie zwłok z domu przedpogrzebo-
wego ementarza żydowskiego nastąpi w piątek, dnia
16 b. m. o godzinie 1-ej po poł., o czym zawiadamia

Stroskana Rodzina

Zaćmienie księżyca w Łodzi trwało przedwczoraj pół godziny

Przedwczoraj wieczorem po
godz. 10-ej mieszkańcy Łodzi
mieli możliwość obserwowania
rzadkiego zjawiska niebieskie-
go. Mniej - więcej pod 30 stop-
niem odchylenia od zenitu mia-
ło miejsce częściowe zaćmienie
księżyca. W zasadzie swej nie
jest to zjawisko, należące do
bardzo rzadkich, a więc do nie-
zwykłych. Zawsze jednak, kie-

dy się je obserwuje, wywołuje
ono wielkie wrażenie, czuje
się niejako powiew i tętno pra-
cy w międzyplanetarnych prze-
strzeniach, pobudza do rozmy-
ślań o wszechrzeczy i wiecznym
porządku świata.

Opisywane zjawisko było za-
krojone na większą miarę. Nie
można o niem powiedzieć, aby
było jakimś specjalnym, ory-
ginalnym i zasługującym na
wyróżnienie. Ale na jedną oko-
liczność, towarzyszącą zaćmie-
niu powinno się położyć na-
ciśk: jest nią czas trwania, wy-
noszący około pół godziny. Za-
ćmienie przedwczorajsze miało
przebieg następujący:

Na tarczy naszego satelity,
początkowo całkowicie czystej
i jasnej, wolno poczęła zjawiać
się ciemna plama, która powo-
li zasłoniła prawie cały księ-
życa. Po pewnym czasie poczęła
ustępować, czyniąc to niezwy-
kle wolno jakby majestatycznie.
Po wpół do 11-ej ukazała
się czysta tarcza.

Ten wypadek zaćmienia księ-
życa ustępuje innym znanym
postaciom. Najciekawszą z
nich jest t. zw. zaćmienie pier-
ścieniowe, polegające na tem,
że omawiany cień zjawia się
w samym centrum tarczy, cał-
kowicie ją zasłaniając. pod-
czas, gdy naokoło powstaje ja-
sna obręcz. Jest to niezwykle
rzadkie zjawisko i w tej posta-
ci trwa bardzo krótko. (ai)

25 groszy

kosztuje duże i dobre ciastko w cukierni

„Ziemiańska“

Piotrkowska 76. tel. 211-11 i 222-44
wysyłamy na łaskawe zamówienie wszelką ilość.

W niedzielę, dn. 18 września r. b., jako w pierwszą, bolesną rocznicę śmierci
naszego nieodżałowanego

b. p. Jakuba Kona

odbędzie się na ementarzu izraelskim w Częstochowie o godz. 12-ej w południe
odsłonięcie pomnika oraz nabożeństwo żałobne, o czym krewnych, przyjaciół i
życzliwych zawiadamiają

Żona, syn i rodzina

Przedwojenna należność rublowa przerachowana w wysokości 10 procent

W 1930 roku złożył adw. Sztra-
majer, pełnomocnik firmy „HER-
MAN FAJANS” w Warszawie,
skargę powodową przeciwko CH. L.
LIPNOWSKIEMU (Sienkiewicza
nr. 6) o przerachowanie rubli car-
skich 10,881 na zł. 21,762 oraz za
sądzenia od pozwanego na rzecz
powoda zł. 21,762 z 10 proc. od da-
ty wytoczenia powództwa.

Powód nabył w 1916 r. od po-
zwanego manufakturę na sumę
13,706,70 rubli i kwotę tę pozwa-
nemu przy zawarciu tranzakcji
wplacił.

Pozwany dostarczył powodowi
towaru na sumę 2,824,75 rubli, po-
zostalego zaś towaru nie dostar-
czył i na skutek tego powodowi
należał się zwrot różnicy pomię-
dzy sumą wpłaconą a sumą, za

którą towar został dostarczony.

Firma powodowa prosiła sąd o
przerachowanie w pełnych 100 pr.
W październiku 1931 roku sąd
handlowy zasądził od Lipnowskie-
go na rzecz Fajansa 21,762 zł. z 10
proc. od 4 grudnia 1930 r. i 1284
zł. 06 gr. kosztów sporu. Wpis
określił sąd na zł. 435,20 i braku-
jące 335,25 zł. polecił ściągnąć
od powoga.

Firma Lipnowski wniosła skargę
do sądu apelacyjnego o uchylenie
wyroku sądu okręgowego, odda-
nie powództwa firmy „H. Fajans”
i zasądzenie kosztów sądowych
i za prowadzenie sprawy w 2-ch
instancjach.

Sąd apelacyjny zasądził sumę
21,762 zł. zniżył do 2,176,20 gr., a
w związku z tem zniżył zasądzone

koszta do sumy 195,46 zł i wpis
sądowy na 44 zł. Ponadto sąd ape-
lacyjny zasądził od Fajansa na
rzecz Ch. L. Lipnowskiego 383,30
zł. kosztów sporu drugiej instancji.

W motywach sąd apelacyjny zwa-
żył, że sąd okręgowy zasądził od
pozwanego sumę 21,762 zł., jako
przerachowaną w stu procentach,
sumę 10,881 rb., należną powodo-
wi z tytułu tranzakcji zawartej w
1916 roku. Jest to należność z kre-
dytu otwartego, a więc w myśl
rozporządzenia prezydenta Rzplitej
o przerachowaniu zobowiązań pry-
watnych, suma ta winna być prze-
rachowana w wysokości 10 proc.,
co stanowi kwotę 2176,20 zł., któ-
ra ulega zasądzeniu.

Sąd apelacyjny uwzględnił skar-
gę apelacyjną pełnom. powoda,
adw. Markowicza, uchylił wyrok
sądu okręgowego i przerachował
powyższą należność w wysokości
10 proc.

Magistrat zainkasuje raty wszelkich podatków należnych państwu

W magistracie, w wydziale po-
datkowym wre praca nad układa-
niem spisów spraw i aktów, które
mają być przekazane władzom
skarbowym.

Wszystkie sprawy, w których
magistrat rozłożył należności na
raty, pozostają nadal w magistra-
cie i płatnik nie wspólnego mieć
nie będzie z izbą skarbową do cza-
su placenia tych rat punktualnie w
magistracie.

Z chwilą gdy płatnik raty nie
wplaci i zajdzie konieczność rozpo-
częcia kroków egzekucyjnych, spra-
wę jego otrzyma izba skarbową.

Warto zaznaczyć, że izba skar-
bowa przed przystąpieniem do egze-
kucji, nadeśle płatnikowi upomnie-
nie, następnie ponownie dokona
zajęcia ruchomości, niezależnie od
zajęcia dokonanego już w danej
sprawie przez magistrat, przyczem
zarówno zajęcie jak i upomnienie
są płatne i obciążają podatnika. (b)

PRZEDSZKOLE „Dom Dziecięcy“ syst. Montessori z OGRODEM dla dzieci od lat 3-7 w godz. przed i popołudniowych.

W. Kapłanówny

WÓLCZANSKA 35. Tel. 121-53.

Języki obce dla dzieci: Niemiecki, Francuski, Angielski w
grupach w godz. popołudniowych
Przy szkole opieka lekarska. Przyjmuje się zapisy codziennie
od godz. 11-2 i 4-6

KOMUNIKAT.

Wydział życia towarzyskiego
związku handlowców polskich (ul.
Piotrkowska 108) zawiadamia, że
po przerwie letniej wznowione zo-
stały wieczory klubowe, odbywają
ce się w środy i soboty.

Jednocześnie wydział komuniku-
je, że w niedzielę 18 b. m. organi-
zuje wycieczkę na wystawę miesz-
kaniową; zbiórka w lokalu zwią-
zku o godz. 16-ej punktualnie.

Wiadomości bieżące

Dr. Wieliński usunięty z komitetu budowy kanalizacji

Na wczorajszym posiedzeniu magistrat łódzki postanowił na miejsce dr. Wielińskiego wydelegować do komitetu budowy kanalizacji i wodociągów ławnika p. Ludwika Kuka.

Znaczkę pocztową ku czci ś. p. Żwirki i Wigury

Dla uczczenia pamięci tragicznie zmarłych lotników, ministerstwo poczt i telegr. zamierza wypuścić znaczkę pocztową z odpowiednimi wizerunkami. Będą one przeznaczone dla frankowania listów nadanych pocztą lotniczą.

Nowa agencja pocztowa otwarta została w Kolumnie

Ostatnio otwarta została nowa agencja pocztowa w miejscowości Kolumna, pod Łaskiem. Agencja ta uruchomiona jest specjalnie dla wygody lotników, których frekwencja we wspomnianej miejscowości z roku na rok wzrasta. (p)

Ulgi kolejowe

na zjazd do Rzeszowa

Okręgowy urząd p. w. i w. f. w Łodzi wydaje zniżki kolejowe 20 proc. dla delegacji, udających się do Rzeszowa na zjazd w związku z poświęceniem pomnika Lis-Kuli.

31 p. Strzelców Kan., którego batalion walczył w czasie wojny w roku 1919 pod dowództwem pułkownika Lisa - Kuli, wysłała delegację pułkową na uroczystość poświęcenia pomnika ś. p. płk. Lisa-Kuli w Rzeszowie, w dniu 17 i 18 b. m. W imieniu dowódcy pułku wyjeżdża z delegacją i z pocztom chorągwiowym kpt. Henryk Krajewski.

Noene dyżury aptek

Dzisiaj w nocy dyżurną następująca apteki: A. Potasza (Plac Kościelny 10); A. Charemzy (Pomorska 12); E. Müllera (Piotrkowska 46); M. Epszajna (Piotrkowska 225); Z. Gorczyckiego (Przejazd 59); G. Antoniewicza (Pabjanicka nr. 50).

WYGRANA 25.000 ZŁ. W ŁODZI.

W 6-tym dniu odbywającego się ciągnięcia 5-jej kl. loterii państwowej los uśmiechnął się naszemu miastu, obdarzając 3-ch łodzian pokazną sumą. Na los nr. 53676, pochodzący ze znanej powszechnie kolektury S. Jatka (Piotrkowska 22 i 66) padła onegdaj największa wygrana dnia zł. 25.000.—. Okazuje się, że jest jednak łatwy sposób zdobycia fortuny — należy tylko zaopatrzyć się w los słynnej ze szczęścia kolektury S. Jatka w Łodzi, by kosztem minimalnej wpłaty odebrać później poważną kwotę pieniędzy.

Zajścia w dancinгах i restauracjach na tle wprowadzonych opłat 50-groszowych po północy Jednolity podatek od konsumpcji, pobierany przez cały dzień

Wprowadzenie specjalnych opłat za przebywanie w godzinach nocnych w dancinгах, restauracjach, kawiarniach i t. p. poruszyło właścicieli zakładów gastronomicznych.

Sprawie „nocnego“ podatku poświęcone było onegdaj specjalne

nadzwyczajne zgromadzenie stowarzyszenia właścicieli restauracji m. Łodzi,

odbyte w sali hotelu „Manteuffel“. W czasie dyskusji mówcy wskazali na ujemne strony rozporządzenia rządowego, które mimo dobrych intencji, nie dało należytych rezultatów. Skarb państwa, zdaniem restauratorów, więcej straci na zmniejszeniu się wpływu z podatku przemysłowego i dochodowego od restauracji, niż zyska przez ściąganie opłat „od siedzenia“. Opłaty te zniechęcają gości do przybywania do lokali.

Najbardziej ucierpią na tem piwniarnie, których jest w Łodzi przeszło 1000.

Trudno sobie wyobrazić, aby gość, który wpada do piwniarni dla napięcia się szklanki piwa za 30 gr. dopłacił do tej kwoty 50 groszy. Bo przecież nieraz zdarza się, że ten właśnie konsument sam jest bezrobotnym i nie ma więcej przy sobie, niż 30 gr.

Dochodzi przeto do incydentów, interwencji policji, na czym traci oczywiście przedsięwzięcie, zmuszone w końcu pokryć za klienta opłatę na bezrobotnych

Tak samo sytuacja przedstawia się w kawiarniach, czynnych po dwunastej.

W ostatnich paru dniach sprzedały one łącznie biletów na bezrobotnych na sumę 50 zł., podczas gdy do niedawna jeszcze każda z nich w ciągu jednej godziny od 12-jej do 1-jej w nocy robiły obrót 150-złotowy.

Jeśli w ciągu najbliższych paru dni frekwencja w cukierniach się nie poprawi, będą one zamknięte punktualnie o 12-jej w nocy, mimo, iż na podstawie zezwolenia mogą być czynne o jedną godzinę dłużej.

W dalszym ciągu debatę restauratorzy zaakcentowali, iż w zasadzie nie sprzeciwiają się opłatom, pobieranym na rzecz pomocy bezrobotnym, ale zmuszeni są wszcząć akcję o zmodyfikowanie systemu ich ściągania.

Rząd winien wprowadzić zamiast opłat 50 gr. od konsumentów

jednolity podatek od wódki, lub piwa, który byłby pobierany przez cały dzień.

Zmiana ta dałaby w rezultacie znacznie większe fundusze. Plussem zmiany byłoby również to, że opłata byłaby wspólnier na do rachunku, płaconego przez gości w lokalach i całe społeczeństwo zgodziłoby się na nią bez zastrzeżeń.

W obecnym stanie rzeczy restauratorzy tracą podwójnie: primo na dochodzie i secundo — na reputacji. Ciągłe sprzeczki i scysysy z klientami, powstałe na tle nowych nocnych opłat, nie należą do rzeczy przyjemnych i zakłócają spokój w lokalach.

Np. na Malinowej sałi

już przed kilku dniami miał miejsce incydent. Do tego wirtuoznego lokalu przyszło towarzystwo, składające się z pięciu osób. Kiedy kelner położył na stoliku 5 biletów na rzecz bezrobotnych, towarzystwo odmówiło uiszczenia opłaty, a następnie,

nie zamówiwszy nieczego, opuściło lokal.

Znacznie gorszy wypadek miał miejsce

w restauracji Raciborskiego przy ul. Narutowicza, gdzie o mało nie doszło do strzelaniny.

Do lokalu przyszło trzech oficerów i jeden wyższy urzędnik. Towarzystwo bawiło się dłuży czas, nie szczedząc sobie trunków. Gdy wybiła dwunasta — właściciel restauracji poprosił gości, by wykupili bilety na bezrobotnych, gdyż lada chwila przyjdzie kontroler

miejski, który może sporządzić protokół. W odpowiedzi na to nieco podchmielony urzędnik wyjął rewolwer i położywszy go na stół, oświadczył, iż żadnych opłat płaćć nie będzie, gdyż sam jest bezrobotnym i jeśli przyjdzie kontroler, to zastrzeli go na miejscu.

Traf chciał, że kontroler przyszedł do restauracji. Restaurator oświadczył mu wówczas, że nie jest w stanie zainkasować opłaty od podchmielonego towarzystwa i poprosił kontrolera, aby zechciał wpłynąć na nie, by uiszczono należność. Kontroler jednak wołał nie dochodzić do stołu, na którym leżała broń, ale zato zakomunikował właścicielowi restauracji, że musi 4 bilety wywać z bloczka i wyszedł.

Do strzelaniny na szczęście nie doszło i restaurator zapłacił z własnej kieszeni za 4 bilety.

Po złożeniu odnośnych wniosków, zebrani przyjęli rezolucję w której zakładają energiczny protest przeciwko sposobowi pobierania opłat 50-groszowych

i stwierdzają, że system obecny wpływa ujemnie na frekwencję, która spadła o 75 proc.

Zebrani postanawiają rozpocząć u władz centralnych starania w kierunku zmiany systemu ściągania opłat w tym sensie, aby były one pobierane procentowo od rachunków, płaconych przez gości, od wódki, piwa względnie od innych artykułów. Zebrani upowazdliłi zarząd do interwenjowania w tej sprawie w izbie przemysłowo-handlowej.

Starania związków o zakończenie strejku włóknarzy

Przedstawiciele zw. zaw. którzy nie dopuszczeni zostali do jakiegokolwiek konferencji z dyrekcją podjęli na nowo akcję w kierunku nawiązania kontaktu z zarządami fabryk Allarta i Desurmonta i ewentualnego zwołania wspólnej konferencji, która odbyłaby się pod przewodnictwem inspektora pracy i doprowadziła do likwidacji przeciągającego się zatargu.

Konferencje te ponownie wyznaczono zostały na dzień dzisiejszy, jednak jak informują przedstawiciele wspomnianych fabryk udziału

w konferencji nie wezmą.

Wobec takiego stanu rzeczy najprawdopodobniej w dniu dzisiejszym zwołane zostaną zebrania w poszczególnych związkach zawodowych strejkujących robotników celem omówienia sytuacji i powzięte zostaną odpowiednie wnioski.

W dniu wczorajszym wyntki znów zatarg na przewalalni w Włodzkiej Manufakturze. Jednak zatarg miał charakter lokalny i zo stał niezwłocznie złagodzony.

Włóknarze szykują się do wielkiej akcji ekonomicznej w Łodzi

W dniu wczorajszym odbył się zebrania delegatów fabrycznych w związkach zawodowych włóknarzy. Na zebraniach tych poddano szczegółowym rozważaniom wytworzoną sytuację w łódzkim przemyśle tekstylnym.

W związku klasowym delegaci po dłuższej dyskusji postanowili zwołać w najbliższych dniach zebrania w fabrykach. celem wysondowania opinii robotników w sprawie rozpoczęcia wielkiej akcji w przemyśle o zawarcie umowy zbiorowej. Zdaniem wielu delegatów obecny stan bezumowny w przemyśle był przyczyną licznych zatargów i strejków, jakie miały ostatnio miejsce.

Delegaci innych związków je dnomyślnie opowiedzieli się za powołaniem międzyzwiązkowej komisji dla przeprowadzenia akcji ekonomicznej w przemyśle. W tym celu postanowiono rozpocząć pertraktacje z innymi organizacjami włóknarzy na terenie Łodzi dla omówienia dalszej taktyki i ewentualnego przejęcia steru akcji przez komitet międzyzwiązkowy. Jednym ze środków walki miałyby być strejk ogólny w przemyśle włókienniczym Łodzi i okręgu. Jak się dowiadujemy, pertraktacje międzyzwiązkowe w tej sprawie mają rozpocząć się w początku przyszłego tygodnia.

Film nagrodzony złotym medalem.

Wkrótce!

Największy przebój Metro Goldwyn Meyer

w Casinie.

Hallo! Hallo!

Prosimy zapamiętać, że

Następny program **GRAND-KINA** to prawdziwa rewelacja: **Dr. Jekyll i Mr. Hyde**

Film, przewyższający wszystko dotąd widziane.

Reżyserja: Roubena Mamouliana.

W rolach głównych: **Frederig March i Miriam Hopkins** Szczyt napięcia, dramat, emocji i techniki. A więc pamiętajcie, że już wkrótce!

Nadprogram: **Komedja w 3-ach aktach** Początek seansów o g. 4-jej. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Dzisiaj wielka premiera!

2 godziny emocji i napięcia!

Mistrz sensacji, ulubieniec narodów

HARRY PIEL

w niebywałym 12-toaktowym filmie, obfitującym w mnóstwo niezwykłych arcsensacyjnych sytuacji p. t.

Przygoda w nocnym Expresie

Zamiast feljetonu

Niesubordynacja dała zwycięstwo...

Zwycięstwo nad Marną, które Francja obchodzi, było prosto cudem. Choćby się to nie podobało silnym umysłem, które sądzą, że wszystko jest mechanicznie uregulowane, i że na świecie nie dzieją się rzeczy niemożliwe.

Można się o tem przekonać, czytając nareszcie opublikowane pamiętniki wielkich wodzów którzy „współpracowali”, jeżeli wolno się tak wyrazić, nad zwycięstwem. W rezultacie francuzi zwyciężyli nad Marną, ponieważ żaden z dowódców, podwładnych naczelnemu wodzowi, nie wykonał otrzymanych rozkazów. Nie mówiąc już o armii brytyjskiej, o marszałku Frenchu, który odgrywał oddzieloną rolę, okazuje się, że dwa istotne czynniki, spowodowały zmianę sytuacji na korzyść aliantów: z jednej strony opór twierdzy Verdun i jego przedpola, porzytego okopami, na którym krwawiły armie francuskie, z drugiej strony bitwa pod Ourcq, ofensywa, która zmusiła zagrożoną na prawem skrzydle armię niemiecką do wykonania ruchu odwrotowego, który pod silnym naciskiem wojsk francuskich zmienił się w porażkę.

Lektura dokumentów, obecnie wydanych, zmusza do stwierdzenia, że Verdun oparło się tylko na skutek „nieposłuszeństwa” generała Serrail, który otrzymał rozkaz opuszczenia twierdzy i cofnięcia się, oraz, że generał Galleni stoczył bitwę pod Ourcq przedewszystkiem dlatego, bo uważał się za komendanta armii paryskiej — tytuł, którego mu główna kwatery nie przyznała — a następnie, ponieważ nie czekał do chwili ustalonej przez naczelne dowództwo, a która była naznaczoną o 24 godziny później, niż generał samowolnie do natarcia ją obrał.

Z tego wynika, że zwycięstwo nad Marną odniesione zostało wbrew wszelkiej logice; ponieważ słaba strona armii niedyscyplina — okazała się w danym wypadku zwyciężającą.

M.

Co usłyszymy dziś przez radio?

- 12,45 Muzyka z płyt gramofonowych
- 15,35 Płyty gramofonowe
- 16,40 Odczyt p. t. „Czasopismo „Niepodległość” — wygł. p. Wł. Malinowski.
- 17,00 Muzyka salonowa.
- 18,00 „Społeczeństwo genialnych ślepców” — wygł. inż. Kamił Giżycki.
- 18,20 Muzyka taneczna
- 19,45 Komunikat Izby przem. handl. w Łodzi.
- 20,00 Pogadanka muzyczna.
- 20,15 Koncert symfoniczny z fil. warsz., poświęcony twórczości I. J. Paderewskiego. W przerwie feljeton.
- 22,40 Wiadomości sportowe.
- 22,50 Muzyka taneczna.

TEATR, MUZYKA I SZTUKA

TEATR W PARKU STASZICA

Dziś, jutro i pojutrze ostatnie po zęgalne przedstawienia w teatrze letnim przezabawnej farsy M. He-neguen'a „Miesiąc aresztu”.

INAUGURACYJNY KONCERT FILHARMONJI WARSZAWSKIEJ

Dzisiaj o godz. 20,15 pierwszy piątkowy koncert symfoniczny w filharmonii warszawskiej otwiera cykl tegorocznych poważnych koncertów, które zapowiadają się świetnie dzięki udziałowi wybitnych artystów. (Imiona ich podały niedawno dzienniki). Pierwszy koncert rozpoczynającego się sezonu filharmonii poświęcony jest twórczości I. J. Paderewskiego. Solistą będzie uczeń Paderewskiego — Wojciech Tadlewski, który wykona koncert i „Fantazję Polską”. Orkiestra odegra olbrzymi fresk symfoniczny mistrza, symfonję H-moll, w której melodie narodowe polskie oznaczają cierpienia i ostateczne zwycięstwo narodu. Dzieło, skończone w 1907 r., imponuje rozmiarami i oznacza szczyt symfonicznej twórczości Paderewskiego.

Dyrekcja Koncertów: ALFRED STRAUCH. Tel. 213-84

SALA FILHARMONJI.

WTOREK, dnia 20-go września 1932 r. o godz. 9-ej wiecz.

DRUGI I OSTATNI KONCERT WIKTOR CHENKINA

Niesrównany artysta w swoim repertuarze
W programie:

Piosenki polskie. Piosenki włoskie. Pieśni cygańskie. Pieśni żydowskie. Pieśni chasydzkie. Piosenki ludowe rosyjskie. Piosenki żołnierskie.

CZWARTEK, dnia 22 września 1932 r. o godz. 8.30 wiecz.

Pierwszy inauguracyjny KONCERT MISTRZOWSKI ADA SARI

Śpiewaczka koloraturowa światowej sławy.

Szczegóły w afiszach.

Bilety już nabywać można w Kasie Filharmonji

Filozofja Spinozy dla idei społecznych

Z okazji 300 rocznicy urodzin Spinozy odbywa się w Hadze międzynarodowy kongres filozofów. Kilka dni temu odbyła się inauguracja obrad kongresu w tej samej sali, w której w swoim czasie najwyższy trybunał niderlandzki wydał zakaz publikowania teologiczno-politycznego traktatu wielkiego myśliciela. Jeden z mówców podkreślał, że w czasach obecnego kryzysu ludzie wiele się mogą od Spinozy nauczyć. Właściwe przemówienie inauguracyjne wygłosił dr. Carp (Haga) na temat znaczenia filozofji Spinozy dla idei społecznych.

Z estrady koncertowej

Występ Wiktora Chenkina

Sztuka odtwórcza Wiktora Chenkina w sferze pieśni jest tak rozciąglą i jego rytmiczny techniczny tak okazały, że po słyszeniu tylu numerów wielojęzycznych odnosimy pod koniec wieczoru wrażenie, że na program złożyło się kilku wykonawców. Pieśni ludowe polskie, francuskie, kaukaskie, żydowskie, hasydzkie oraz piosenka stylowa — to dostateczne pole do popisu. Do wykonania tych utworów artysta poza donośnym barytonem o miłym tembrze ma na usługi cały arsenał środków technicznych, a nad wszystkim góruje talent rzeczywisty i ogromny w zakresie piosenki bądź charakterystycznej, bądź stylowej lub dramatycznej. Tu słowo, gest, gra twarzy, gra całej postaci zlewa się w

jedną całość, tworzy coś tak jedno litego w potęgze wyrazu, że sztuka p. Chenkina sprawia wielkie zadowolenie i nie nuży ani na chwilę w ciągu wieczoru mimo bardzo obfitego programu. Potęga prawdziwej sztuki potrafi przemóc niejedno, potrafi oczarować i tych nawet, którzy nie zdołali podążyć za wartkim tokiem obcego słowa.

W skromnym akompanjamentie do tych produkcji zaznaczyła się wybitna muzykalność dyr. Teodora Rydera, któremu dostała się za służenie część oklasków. W repertuarze Chenkina i jego sposobie odtwarzania to muzyczne nabiera pierwszorzędного znaczenia.

Sala była natłoczona.

F. Halpern.

„CYRULIK”

w gmachu teatru „Scala”, ul. Śródmiejska 15, tel. 232-33.

Dziś przebojowa rewja w 2 aktach (20 obrazach)

ZACZYNAMY GOLIĆ

z udziałem Zizi Halamy, Feliksa Parnella, Romualda Gierasieńskiego, Zofji Terne, Marji Chmurkowskiej, Janiny Winiarskiej, Basi Gilewskiej, Stanisława Belskiego, Stefana Laskowskiego, Jerzego Klimaszewskiego, Aleksandra Sucheckiego, Kazimierza Słupczyńskiego oraz Cyrulik-Girls
Kapelmistrz: Z. Białostocki

Codziennie dwa przedstawienia: o 7.30 i o 9.45.

Ceny biletów od 80 groszy w kasie teatru.

Zuchwale włamanie

do mieszkania p. Hermana Fausta

W dniu onegdajszym późnym wieczorem stwierdzono, że w Pabjanicach dokonano zuchwałego włamania do mieszkania znanego przemysłowca Hermana Fausta. Faust wraz z rodziną przebywa obecnie na wywczasach w Krynicy i w mieszkaniu jego przy ul. Warszawskiej 6 pozostała jedynie służąca, której zlecono pieczę. Jeden z członków rodziny Fausta spostrzegł, iż drzwi wejściowe są otwarte. Gdy wszedł do wnętrza zastał tu nieład, świadczący o wizycie niepożądanych gości. Kasa ogniotrwała była rozpruta, a w dwóch pokojach rozrzucone były pozostawione przez złoczyńców przedmioty. Ustalono, że złodzieje rozpruli kasę, zabierając całą zawartość. Dokładnie nie można narazie ustalić co padło łupem włamywaczy, ponieważ niema właściciela. Poza tem skradziono futra, kry

ształy, bieliznę i garderobę. Straty znaczne, dotąd nie obliczone.

Największym sukcesem genialnego

Ernesta Lubitscha

jest film p. t.

Człowiek, którego zabiłem

zabiłem

Skrzynka do listów P. Makówka dementuje

W związku z notatką, jaka ukazała się w „Głosie Porannym” p. t. „Anonimy Makówki”, otrzymaliśmy od zainteresowanego p. Antoniego Makówki poniższy list:

Szanowny Panie Redaktorze! Zechciej Pan łaskawie umieścić na łamach swego pożytecznego dziennika tych par słów.

W pierwszym rzędzie muszę zaznaczyć, że sprawa odnosząca się do n. Ireny Głazewskiej, b. prokurentki mej byłej fabryki wódek i likierów, a nie, jak to mylnie podano w sprawozdaniu z sądu, p. Ireny Starzewskiej, której wogóle nie znam.

Czy p. Głazewska miała narzeczonego p. Zbigniewa Zdybickiego nigdy mi wiadomem nie było, mimo, że pozostawałem z nią w bardzo bliskich stosunkach. P. Głazewska opowiadała o p. Zdybickim, jako o swoim koleźce i znajomym i mówiła, że pan ów traci w jej towarzystwie poważne sumy pieniędzy, co do źródła których ma pewne obawy.

Nieprawdą jest, że odejgałem p. Irenę Głazewską od małżeństwa z p. Zdybickim, gdyż wogóle nie wiedziałem, że ma do niego dojść, co zresztą sama p. Głazewska stwierdziła na przewodzie sądowym. Co do listów, pisanych przeze mnie do Funduszu Bezrobocia, to pisząc je, miałem na względzie dobro społeczne, tembardziej, że wiedziałem ile p. Zdybicki zarabiał i że osobistego majątku nie posiada. O wydawanych przez niego sumach wiedziałem od p. Głazewskiej, która nieraz opowiadała, że Zdybicki po powrocie z kontroli po prowincji, zawsze przywozi ze sobą większe sumy pieniędzy, które traci w jej towarzystwie.

Anonimu do matki p. Ireny Głazewskiej nie pisałem, natomiast pisałem do niej samej, podpisując nazwiskiem. Pisałem na jej własną prośbę, by zebrać informacje o rodzinie Zdybickiego.

Dane, jakie zamieszczone były w tym liście, zebrałem na podstawie informacji z wiarygodnych źródeł. Informatorzy moi powtórzyli zresztą ustnie bratu p. Głazewskiej, Janowi wszystko co powiedzieli mnie i p. Jan potwierdził to na przewodzie sądowym.

Od wyroku sądu grodzkiego złożyłem apelację i na następnej rozprawie przedstawię dane oraz podam świadków, którzy potwierdzą prawdziwość moich oświadczeń. Nie zrobiłem tego na sprawie w sądzie grodzkim, chcąc zaoszczędzić przykrości i nie narażać na szwank dobrej opinji i honoru p. Głazewskiej.

Racz przyjąć i t. d.
Antoni Makówka.

Składaj odzież i bieliznę dla bezrobotnych

Dziewięć Kłino-Teatr „Przedwiośnie”

Zeromskiego 74-76 róg Kopernika

Dziś i dni następnych!

Artyści

Przeżycia aktorów prowincjonalnych w filmie p. l.

W rolach głównych:

Nancy Carroll i Hall Skelly

Nadprogram: Ciekawe aktualności filmowe

Początek seansów w dni powszednie o g. 4 p. p., w niedziele i święta o godz. 2 p. p. Ostatni seans o godz. 10 wiecz. Ceny miejsc: I 1.40, II 1 zł., III 45 gr. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 45 gr.

Następny program: „PLAN W”

Kupony ulgowe po 75 gr. na wszystkie miejsca ważne we wszystkie dni z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt
UWAGA: Passe-partouts i bilety wolnego wejścia w niedziele i święta nieważne.

Kto wygrał na loterii?

W 7-ym dniu ciągnięcia 5-ej klasy loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

Zł. 10.000 na nr. 129840.

Zł. 5.000 na n-ry: 778 2121 3276 151728.

Zł. 3.000 na n-ry: 24526 53636 118422 124805 139214 141943 147984.

Zł. 2.000 na n-ry: 8297 55917 62512 69463 77139 127353 129233 145156 146963 147148 152932 155102 159765.

Zł. 1000 na n-ry: 3696 4701 5680 5962 7272 91654 95232 20447 23971 24579 26864 28083 30516 37333 48484 65998 66383 68208 72656 73684 73966 73995 85626 86305 103491 106028 106278 107260 110072 119693 133310 147807 150499 151747 157800 159337.

I ciągnięcie — stawki.

57 315 420 501 89 816 962 1345 520 34 624
920 27 35 2019 472 590 637 42 738 814 3091 121
49 327 467 764 977 4145 252 77 90 396 497 556
632 79 768 83 848 65 5373 435 51 529 37 618 885
964 66 6148 57 201 66 75 97 357 66 456 886 7100
337 402 560 69 678 80 832 909 84 8072 317 47
460 93 718 64 9364 9344 733 888 916 83.
10100 378 520 32 836 75 957 11118 39 122
201 460 87 548 626 707 84 864 954 12118 323 433
647 13533 695 703 890 98 995 14236 96 349 433
62 977 15048 148 84 337 46 427 527 72 717 35
16013 206 504 40 864 17051 201 46 79 367 429
723 82 951 18427 86 518 19062 421.
20034 75 106 43 463 569 606 83 724 905
21040 22 29 469 94 553 620 22112 229 56 339 654
815 22 28 23036 209 35 47 53 558 24119 55 256
88 748 915 25082 182 277 417 537 44 61 898 26078
107 57 285 95 311 46 87 446 55 869 956 27108 47
206 571 778 28110 31 308 439 76 583 960 29012
213 363 617 718 30 888.
30032 51 329 590 834 967 31143 374 675 897
32131 403 525 687 894 33083 210 39 428 526 54
774 815 924 42 34027 75 179 292 94 538 710 847
35077 133 313 67 693 824 36061 378 584 601 796
37115 28 379 480 87 504 767 38175 291 77 367
82 417 39 553 68 677 720 83 875 95 39001 168
424 26 37 586 634 889 959.
40277 514 34 47 847 41046 159 223 97 418
628 707 909 91 42229 449 711 824 945 43019 162
306 489 569 78 651 820 44092 478 98 822 24 977
88 89 45001 86 233 522 61 710 805 911 77 46029
80 266 328 99 47493 635 740 76 841 75 48101 69
283 300 543 70 683 702 899 918 98 49110 220 680
670 766 905 19 37 60.
50217 51178 442 598 670 766 905 19 37 60
52006 53094 147 572 601 11 65 789 55 815 17
54031 127 41 257 87 324 64 608 55164 96 381 605
892 56150 404 35 596 98 659 841 57098 297 637
58030 296 521 46 679 779 875 910 75 86 59522 30
60065 222 359 64 509 70 71 649 68 759 68
826 946 61128 206 531 85 914 62004 184 379
63292 343 52 430 625 91 704 47 59 837 999 64387

590 660 722 96 877 65072 149 230 590 602 824 50
900 78 66019 67 92 147 298 405 9 43 65 86 552
58 664 96 776 816 67028 69 80 96 253 66 99 329
644 928 68016 320 60 500 13 716 825 922 69016
103 327 42 583 619 754 911.
70115 87 94 294 313 538 67 93 640 773 79
845 918 71031 167 286 474 91 644 855 967 79
72058 367 501 76 606 717 832 945 73186 206 329
588 601 922 74251 958 75019 263 451 532 625
782 994 76344 83 493 666 711 916 77041 45 48
130 38 252 91 300 526 912 56 68 83 78031 119 337
460 71 574 886 996 79105 293 334 582 655 65
73 930.
80268 421 525 705 56 885 924 81011 49 222
340 49 751 809 46 82003 27 111 281 325 472 80
704 891 905 83204 13 85 411 574 621 718 804 23
928 84021 52 62 198 205 7 55 750 827 74 94 85257
97 331 62 403 46 643 63 77 91 92 844 87 86100
60 53 429 689 87031 246 470 72 506 77 627 66
95 727 46 861 88021 221 588 611 704 55 80 925
89041 97 137 55 304 34 482 566 667 951.
90015 107 59 845 91041 480 640 72 742 835
92028 257 93005 581 741 84 845 94097 116 30 298
343 45 501 82 698 741 818 47 69 95099 260 331
464 569 698 902 98 96180 210 380 868 97038 258
308 518 623 899 98146 245 385 405 11 577 777
99070 131 202 310 18 24 53 462 513 28 843
100101 90 249 409 78 508 28 863 80 101083
293 328 436 77 560 65 669 79 102029 77 412 60
615 91 700 803 55 985 103110 73 78 429 59 90
548 622 759 951 104122 57 297 449 72 603 105060
63 160 293 533 72 88 418 42 517 611 749 830
907 106024 75 90 95 260 301 433 47 593 615 779
819 920 107027 65 181 778 618 884 905 69 87
108014 208 300 504 653 737 834 55 901 109208
10 48 340 78 515 663 779 842 943.
11044 50 369 693 833 951 111073 165 374 456
57 558 73 620 40 758 64 815 57 907 112041 119
388 423 352 439 554 77 819 82 990 113258 65
279 430 594 684 993 116069 222 323 27 35 89 407
819 53 117098 117 276 78 323 408 54 581 118251
333 42 505 962 119038 163 215 67 371 408 525
41 707 98
120035 152 84 205 475 693 790 121276 586
621 737 904 122124 89 200 21 301 475 561 752
52 62 912 123093 100 91 92 342 82 453 574 666
124235 519 65 579 745 82 125111 52 411 56 79
664 710 49 85 126006 54 421 529 55 61 644 97
848 98 912 75 127057 122 98 280 357 97 490 522
677 941 128012 133 396 455 572 625 26 60 988
129169 84 278 305 686 769 880
130113 92 318 22 25 53 610 746 131009 313
548 967 132024 64 159 259 307 71 448 516 675
768 866 72 925 133037 189 201 99 802 53 134160
264 440 570 692 88 708 83853 904 81 90 135104
239 360 487 563 626 808 136254 342 924 28
137000 58 165 401 13 16 702 98 138054 205 47
68 309 18 452 731 84 808 88 932 139286 321 42
501 79 776 891
140097 59 204 25 405 16 510 72 141020 95
356 66 466 756 954 142091 93 201 19 319 529 52
79 636 70 94 143080 155 203 44 395 400 522
829 966 67 80 144351 536 623 145023 62 92
134225 512 75 608 710 840 146181 229 305 35
83 93 406 8 620 809 21 980 147079 172 424 632
76 724 60 813 148126 289 415 44 83 584 50 663
73 80 745 824 72 938 51 77 149271 504 825

150045 49 116 56 262 447 606 26 82 859 83
151096 281 451 574 696 799 845 83 89 913 151078
542 687 767 977 153201 40 305 79 491 93 616 38
39 59 897 154132 343 463 95 97 588 627 69 888
155000 150 551 795 991 156290 546 633 875 85
948 157460 618 25 710 75 158000 12 89 186 647
55 801 5 936 159125 32 308 465 708 27 833 99
949

13 55 91 91188 205 320 75 419 516 608 25 72
769 915 23 92070 121 227 510 684 93120 56 234
315 64 435 545 94033 317 18 553 662 705 68 992
41 95006 642 94 941 96096 115 89 217 425 702
91030 136 22 487 488 575 674 968 98150 220 346
800 2 977 99144 69 205 387 543 667 731 90 871 74
100002 32 179 257 71 320 31 49 75 440 500
39 652 796 845 101027 60 114 371 454 93 102609
84 154 320 767 103040 93 254 516 728 818 57
993 104026 142 67 241 615 739 94 996 105021 35
38 112 19 227 44 450 532 600 47 59 710 800 913
50 106329 45 97 428 29 81 592 846 91 107090 91
312 491 511 706 46 831 903 108048 108 45 72
205 54 403 5 632 717 33 35 882 905 78 109006
160 812 25 55 970 76 110217 355 68 590 679 735
97 849 97 904 47 75 111117 29 32 209 634 791
807 36 112159 600 98 708 57 113171 220 49 490
568 707 62 114069 192 273 443 78 613 783 97 831
95 115023 261 592 679 727 116019 78 135 670
117018 58 687 789 912 61 68 118076 227 346 77
591 747 889 926 42 119012 157 219 38 305 439
51 77 664 855 957
120019 81 387 620 29 946 121036 140 460 511
665 91 887 89 122120 263 91 329 60 439 506 76
625 68 123356 430 39 513 22 643 787 885 124090
194 292 347 449 60 591 736 938 125306 13 495
637 873 126082 230 327 612 92 722 62 127449
256 366 484 779 815 904 128600 73 811 129100
697 702 28 810
130040 70 135 200 309 39 600 760 900 131219
31 750 806 970 132179 242 377 490 783 826
133066 124 384 408 554 630 76 755 640 94 989
134103 251 329 66 428 648 721 41 135136 255
70 612 744 136159 87 99 230 50 75 416 35 550
80 928 137298 402 755 82 138039 84 174 260
540 45 90 714 17 75 904 139000 19 98 146 628
45 792
140048 159 361 648 96 899 57 960 141244 343
61 75 744 85 802 68 990 142024 113 341 525
143352 67 339 524 43 77 685 144'93 293 329 492
625 99 743 858 145143 257 690 853 146056 315
482 564 723 35 867 984 147031 66 666 744 872
148010 50 156 92 314 421 39 149078 208 340
785 856
150024 41 224 91 356 652 645 83 932 51
151177 227 63 603 755 849 152042 97 180 336 452
572 626 706 54 77 153187 307 25 71 587 620 945
154384 407 630 957 155095 483 741 953 156333
61 423 529 689 788 157143 52 526 605 69 838
158162 247 83 478 537 88 630 159052 77 159 71
277 88 309 58 74 67 720

DRUGA WIĘKSZA WYGRANA.

W czwartym dniu ciągnięcia 5 klasy znowu padła wygrana zł. 10.000 na Nr. 79145 w kolekturze B. Weinberg, Piotrkowska Nr. 42 i 163. Warto nadmienić iż jest to z kolei druga większa wygrana, jaką wspomniana kolektura oddarza swoich graczy, albowiem już w pierwszym dniu ciągnięcia największa wygrana dnia, zł. 20.000 również padła na Nr. 142884 w powyższej kolekturze.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Biją łodzian bez wysiłku

Dalsze wyniki turnieju tenisowego o mistrzostwo Łodzi

Wczoraj rozpoczęły się pierwsze gry seniorów w turnieju tenisowym o mistrzostwo Łodzi. Goście nie wysilali się rhytnio, zwycięstwa nad przeciwnikami miejscowymi przychodziły im bez trudu i były z góry na ich korzyść przesądzone, to też nie starali się oni nawet wykazać swych umiejętności.

Cokolwiek większy opór napotkał jedynie M. Stolarow, nie na tyle jednak, by choć na chwilę zwycięstwo jego stało się wątpliwe. Lecz dzięki temu gra jego wypadła lepiej od innych.

Nagół poziom był niski. Z pośród zamiejscowych zatrudnieni byli na koroie bracia Stolarowowie, Marszewski, Goldstein oraz panie Cramerówna i Lilpopówna. Są to dwie najlepsze rakiety żeńskie w turnieju tym i prawdopodobnie ciekawe spotkanie ich nastąpi dopiero w finale. Tymczasem wygrały one swe pierwsze gry, nie oddając ani jednego seta, do zera.

Wyniki osiągnięto następu-

jące:
Gra pojedyncza panów:
Hein — Strauch 6:4, 6:2, M. Stolarow — Sachs 6:1, 6:0, Goldstein — Augustyniak 6:1, 6:3, Feinberg — Elsner 4:6, 6:3, 6:2, Borkenstein — Kuchinka (w.o). Druga runda: Król — Hilpert 6:3, 9:7, Wołyński — Eisner 6:4, 6:8, 9:7, Reznik — Kopel 2:6, 6:2, 6:2, Marszewski — O. Stetka 6:2, 6:0, M. Stolarow — Hein 6:0, 6:3, Borkenstein — Feinberg 6:2, 7:5, Wegner — Termenitz 1:6, 6:4, 6:3, Schröder — Bätthe 6:3, 6:0 i J. Stolarow — Hermans 6:0, 6:1.
Gra pojedyncza pań:
Kinderman — Strobach II 6:3, 4:6, 6:4, Cramer — Strobach I 6:0, 6:0, Lilpopówna — Barcińska 6:0, 6:0, Tietzen — Eiche! 4:6, 6:4, 8:6, Neumannówna — Cunge 6:1, 6:0, Hankówna — Menkesówna 6:3, 2:6, 6:4, Milker — Adler 6:3, 6:3, Landauowa — Kumantowa 6:1, 6:2.
W grze podwójnej panów para Schröder, O. Stetka pokonała parę Augustyniak, Komarski

6:2, 6:1. W grze z wyrównaniem Wegner — Liebrach 6:4, 2:6, 6:4.
Dziś dalszy ciąg turnieju.

MAX SCHMELLING
walczyć będzie w Ameryce 19 września z mistrzem wagi ciężkiej, Mickey Walkerem. Na naszej ilustracji widzimy, jak b. mistrz świata udaje się hydroplanem ze swego domu na trening codzienny.

Makabi walczy z Lechją

o wejście do klasy A

Mimo usilnych starań nie udało się Makabi przenieść swej rozgrywki o wejście do kl. A z tomaszowską Lechją na najbliższą sobotę, a to ze względu na zajęcia zawodowe zawodników Lechji.
To też z konieczności mecz odbędzie się w niedzielę, przyczem nie jak początkowo projektowano na boisku WKS, lecz na LKS o godz. 11 przed poł.. Przedmecz rozegrają Makabi II — Huragan.

Mecz ten zapowiada się niezwykle ciekawie. Wielu zwolenników Lechji przyjeżdża wraz z drużyną z Tomaszowa do Łodzi. W razie zwycięstwa Makabi będzie stuprocentowym faworytem na awans do A-klasy.
Dążąc do popularyzacji piłkarstwa organizatorzy ustanowili specjalnie niską opłatę dla młodzieży do lat dwunastu.

Kłęski finnów w Japonii

Przebrane biegi na 800 m. i 3 km.

Finscy lekkoatleci, którzy po ukończeniu igrzysk olimpijskich udali się na tournée po Japonii nie osiągnęli tam zbyt pięknych rezultatów.
W oszczędzie na zawodach w Tokio słynny Matti Jaervinem osiągnął zaledwie 67,86 m. podczas gdy Sipals jeszcze mniej, bo 60,94 i został pobity przez japończyka Sumiyoshi.

Również w biegu na 800 m. zwyciężył japończyk Tomie w czasie 1:58,8, podczas gdy Luomanen był trzeci.
W biegu na 3 km. z przeszkodami zwyciężył japończyk Takemaka w słabym czasie 33:09,6 s., gdy finn Andersen, z powodu nadwyżnienia nogi musiał się z biegu tego wycofać.

UWADZE P. P. ADWOKATÓW

Przepisywanie na maszynie rosyjskiej oraz tłumaczenia aktów rosyjskich szybko i sumiennie wykonywa biuro
„IRENIT”
PIOTRKOWSKA 89, tel. 223-38

„Bankructwo“

Ukazała się na półkach księgarskich rozprawa doktorska p. t. „Bankructwo“ napisana przez członka miejscowej palestry p. H. Behrmana. Przykłaśnąc należy inicjatywę autora, który przez monograficzne ujęcie tematu w znacznym stopniu zapelniał lukę, istniejącą w omawianej materji, tembardziej, iż wspomniana rozprawa wychodząc poza ramy „bankructwa“ w ścisłym tego słowa znaczeniu, obejmuje sytuację i pojęcia bądź pokrewne bądź też organicznie związane z tytułem dzieła. Już sam układ książki wskazuje na systematyczność pracy i sumienne ujęcie całości kształtu, przyczem walory te zyskują na sile po przeczytaniu rozprawy.

Znaczej aktualności i rumieniców życia nabiera to nowe dzieło na gruncie kodeksu karnego z 1932 roku, albowiem autor z wielką erudycją i znajomością przedmiotu analizuje pojęcia upadłości, niewypłacalności i zaprzestania wypłat. A przecież to różniczkowanie jest podstawą i kluczem wzmoczonej ochrony wierzycieli w obowiązującym kodeksie karnym. Mając na względzie wagę przepisów tego kodeksu w części dotyczącej ochrony wierzycieli w stosunku do opracowanego tematu, p. H. Behrman poświęcił specjalny rozdział na omówienie bankructwa w polskim kodeksie karnym, ujmując trafnie odnośne artykuły. Całość jest dorobkiem naukowym, godnym tego miana. (1)

Fabryka Trillinga nie będzie zlikwidowana

Przed kilku tygodniami donieśliśmy, iż jedna z największych fabryk sukna Oskara Trillinga w Białymstoku ma być zlikwidowana. Jednocześnie projektowane było przeniesienie tej fabryki zagranicę, a to w związku z trudnościami, jakie powstały po dewaluacji funta i wprowadzeniu restrykcji importowych w całym szeregu krajów; do których fabryka Trillinga eksportowała swe wyroby.

Zamiary te zostały obecnie zaniechane i fabryka czasowo jest unieruchomiona z powodu przejściowych trudności finansowych. Zaprzestanie produkcji ma jednak trwać nie długo i oczekiwać należy w okresie zimowym uruchomienia nieczynnej fabryki, przez co znajdzie pracę kilkuset robotników.

Znowu wahania na rynkach bawełny

Na rynkach surowej bawełny w dniach ostatnich zaznaczyła się niejednorodna tendencja; o ile na przykład zarówno na giełdzie liverpoolskiej jak i w Bremie w dniu 14 b. m. notowano tendencję moniejszą, co zaznaczyło się zwykło przy notowaniach poszczególnych kursów, o tyle na giełdzie nowojorskiej w dniu tym kursy spadły o kilkanaście punktów, jakkolwiek otwarcie giełdy tej notowano pod znakiem tendencji moniejszej.

Zdaniem sfer zainteresowanych powyższą niejednorodną tendencją domaćym należy względamy wyłącznie spekulacyjnym! (ag)

Nawet drobne przedsiębiorstwa muszą prowadzić księgi handlowe

Zgodnie z nowymi przepisami kodeksu karnego, które już nabrały mocy obowiązującej, w zasadzie każdy kupiec obowiązany jest prowadzić księgi buchalteryjne. Nieprzewodzenie ksiąg podlega karze więzienia do 6 miesięcy.

Na zasadzie nowego kodeksu karnego, który już nabrał mocy obowiązującej, oraz kodeksu handlowego obowiązującego, już obecnie każdy przedsiębiorca handlowy nie prowadzący księgowości może być ukarany.

Izby przemysłowo-handlowe czynią usilne starania u władz o wstrzymanie kar do czasu wprowadzenia jednolitego kodeksu handlowego, który nie dla poszczególnych dzielnic, lecz dla całej Polski byłby obowiązujący. Bardzo być może, że rząd te starania uwzględni i słusznym prośbom zażądać uczyni. W przeciwnym razie każdy przedsiębiorca będzie obowiązany ściśle stosować się do nowych przepisów.

Ważnym dla handlujących jest, że władze skarbowe nie będą specjalnie kontrolować prowadzenia ksiąg handlowych. Zresztą nie leży to w kompetencji Ministerstwa skarbu i jego organów. W wyjątkowych jedn. wypadkach, urząd skarbowy ma prawo zażądać okazania ksiąg handlowych, a w braku takowych sprawa może być przekazana policji lub władzom administracyjnym.

Niezbędność prowadzenia ksiąg handlowych ujawnia się na następujących przykładach: Urząd skarbowy wymierzył kupcowi zbyt wygórowany podatek i ten odwołuje się od wymiaru, wówczas urząd lub komisja odwoławcza mają prawo żądać przedstawienia ksiąg handlowych dla stwierdzenia słuszności zarzutów podatnika.

Jeżeli ksiąg nie posiada, wówczas istnieją już motywy do wytoczenia mu procesu za nieprowadzenie takowych. Albo —

gdy kupiec wytoczył powództwo dłużnikowi i ten żąda udowodnienia powództwa księgami handlowymi. I w tym wypadku mogą powstać komplikacje w razie, gdy wierzyciel ksiąg nie prowadzi.

Gdy handlującemu wytoczono proces o pobieranie nadmiernych cen, sąd może zażądać przedstawienia ksiąg handlowych.

Gdy kupiec zawiesza swe płatności i nie reguluje dobrowolnie ze swymi wierzycielami, wówczas ci mogą zażądać przedstawienia przez niego ksiąg handlowych, dla stwierdzenia jego niezdolności płatniczej.

Nawet drobni handlarze, którzy płacą zryczałtowany podatek muszą prowadzić książki.

To samo obowiązuje wszystkich handlujących bez względu na kategorie świadectw przemysłowych przez nich posiadanych.

W związku z etm starania wyżej wymienione izb przemysłowo-handlowych zmierzają do tego, aby tych kupców, którzy posiadają niższy patent od I lub II kategorii oraz mniejszych fabrykantów i rzemieślników zwolnić od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych i zezwolić na zaprowadzenie uproszczonej księgowości.

O. B.

Ożywienie na rynku futer

Kupcy oczekują pomyślnego przebiegu sezonu

Wśród szeregu branż, które wykazują ostatnio pewne ożywienie, wymienić należy branżę futrzaną, w której rozpoczął się już przedsezon zimowy. Składy z futrami i z konfekcją futrzaną, których przy było ostatnio kilka, w pierwszym rzędzie przy ul. Piotrkowskiej zapatrzyły się już w odpowiednie asortymenty.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż zaopatrzenie to dokonane zostało w bardzo dużej części dostawców krajowych, ponieważ krajowe fabryki i wyprawialnie futer, których jest w Polsce kilkanaście, osiągnęły wysoki poziom swej produkcji. Warunki transakcji obejmują kredyt przy 25 proc. pokryciu należności gotówką.

Część zapotrzebowania na futra najwyższych gatunków, pokrywana jest zagranicą, zwłaszcza w Anglii, Ameryce i poczciwie we Francji, podczas gdy Lipsk stracił dla odbiorców polskich swą dotychczasową atrakcyjną siłę.

Ceny futer utrzymały się na dotychczasowym dość niskim poziomie. Nie ulega jednak wątpliwości, że ceny te ulegną zwwyżce, gdyż za równo ostatnie aukcje futrzane w

Leningradzie, gdzie ceny podniosły się w granicach około 15 proc. jak i główne ośrodki rynku międzynarodowego sygnalizują tendencję zwyżkową.

Tranzakcje u detalistów dochodzą w dużej części do skutku za gotówkę, gdyż klientela pragnie wyzyskać możliwie znaczną różnicę cen efektywnych. W związku z ogólną konjunkcją na rynku łódzkim, przebieg sezonu oczekiwany jest przez kupców w nastroju dość optymistycznym.

Haussajedwabna fwa

Zwyżkujące w ostatnich tygodniach rynki surowego jedwabiu wykazują w dalszym ciągu niezwykle mocną tendencję. Rynek niemiecki pomimo niewielkiego zapotrzebowania zanotował kilka większych transakcji. Ogólny nastrój rynku medjolańskiego jest w dalszym ciągu mocny. Głównymi odbiorcami są importerzy amerykańscy, podczas gdy konsumenci europejscy zachowują narazie stanowisko wyczekujące. W Lyonie amerykańskie zawarli większe transakcje. W drugiej połowie września oczekiwane jest tam bardzo silne ożywienie. Nowy York, Szanghaj, Kanton i Yokohama notują w dalszym ciągu hausse.

Komisja dla handlu

zajmie się kredytem kupieckim

W najbliższych dniach odbyć się ma pierwsze powakacyjne posiedzenie specjalnej komisji powołanej w swoim czasie przy min. Zarzykiem dla opracowania programu pomocy doraznej dla kupiectwa. Obszerne sprawozdanie urzędowe z dotychczasowej działalności komisji dla spraw handlu zostało już opracowane i w najbliższych

dnich przedłożone zostanie min. Zarzykiem. Na pierwszym powakacyjnym posiedzeniu komisja zajmą się sprawą dostarczania kredytów bezpośrednio dla kupiectwa. Uchwały komisji podjęte zostaną na podstawie wyników ankiety, przeprowadzonej w tej sprawie wśród kupiectwa, a opracowanej przez specjalną podkomisję.

Eksporterzy konfekcji

na targach śródziemnomorskich

W poniedziałek, dnia 19 b. m. rozpoczynają się w Marsylii targi. Jakkolwiek do niedawna jeszcze nasz przemysł włókienniczy, na skutek trudności, jakie napotykał na rynku francuskim, obroty z tamtejszymi odbiorcami poważnie zmniejszył i targami tymi nie interesował się zupełnie, w ostatniej chwili nastąpiła wśród eksporterów konfekcji w Łodzi poważna zmiana.

zajmujące się eksportem konfekcji wysłały w ostatniej chwili swe ekspozyty do konsulatu polskiego w Marsylii, tutejsza zaś izba przemysłowo-handlowa zwróciła się do konsulatu z prośbą o urządzenie na targach marsylijskich polskiego stoiska włókienniczego.

Świadczy to o tem, że nasi eksporterzy konfekcji nie stracili nadziei, że uda im się wejść w poważniejszy kontakt handlowy z odbiorcami francuskimi. (ag)

Najpoważniejsze tutejsze firmy,

dencję zwyżkową.

Tranzakcje u detalistów dochodzą w dużej części do skutku za gotówkę, gdyż klientela pragnie wyzyskać możliwie znaczną różnicę cen efektywnych. W związku z ogólną konjunkcją na rynku łódzkim, przebieg sezonu oczekiwany jest przez kupców w nastroju dość optymistycznym.

Rynek pieniężny

Cedula giełdy w Łodzi

Dolary St. Zjedn. sprzedaż 8,91, kupno 8,90.
7 proc. pożycz. stabil. 1927 r. sprzedaż 51,50 kupno 51,—
4 proc. pożyczka premj. dolar. sprzedaż 48,50 kupno 48,—
3 proc. pożycz. budowl. sprzedaż 37,— kupno 36,50
Bank Polski sprzedaż 83,— Kupno 82,—
Tendencja wyczekująca.

Warszawska giełda pieniężna

CZEKI
Belgia 123,78
Holandia 358,65 358,60
Londyn 31,03 31,04
Nowy Jork — czeki 8,93
Nowy Jork — kabel 8,25
Paryż 34,96
Sztokholm 159,40
Szwajcaria 172,40
Berlin 212,20

AKCJE
Bank Polski 86,— 80,— 87,75
Lilpop 14,80 15,—
Starachowice 8,50 8,10

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

3 proc. budowl. 37,50 38,50
4 proc. inwest. 97,50
4 proc. inwest. seryjna 108,—
5 proc. konwersyjna 39,—
5 proc. kolejowa 33,—
5 proc. dolarowa 54,—
4 proc. dolarowa 48,40 48,85
4 i pół proc. ziemskie zł. 38,— 38,50 38,—
8 pr. Warszawy 58,25 59,50 59,
7 proc. stabilizacyjna 52,— 54,25 52,75
10 proc. Siedlec 53,25
5 proc. Płocka 38,—

NOTOWANIA BAWELNY NOWY JORK

Loco 7,25 wrzesień 7,08 październik 7,14 listopad 7,22 gruzdzień 7,32 styczeń 7,40 marzec

7,50 kwiecień 7,55 maj 7,65 czerwiec 7,68 lipiec 7,74 luty 7,42

NOWY ORLEAN
Loco 7,10 październik 7,10 gruzdzień 7,30 styczeń 7,36 marzec 7,49 maj 7,62 lipiec 7,70.

LIVERPOOL
Loco 6,15 wrzesień 5,86 październik 5,85 listopad 5,83 gruzdzień 5,83 styczeń 5,84 luty 5,85 marzec 5,87 kwiecień 5,88 maj 5,90 czerwiec 5,91 lipiec 5,93 sierpień 5,94 wrzesień 5,95 październik 5,96.
Egipska: loco 8,85 październik 8,42 listopad 8,48 gruzdzień 8,47 styczeń 8,57 marzec 8,65 maj 8,72 lipiec 8,80.
Upper: loco 7,70 październik 7,45 listopad 7,46 gruzdzień 7,44 styczeń 7,46 marzec 7,51 maj 7,53 lipiec 7,59.

BREMA
Loco 8,81 październik 8,40 gruzdzień 8,66 styczeń 8,75 marzec 8,88 maj 8,95 lipiec 9,02.

ALEKSANDRIA.
Sakkelaridis: listopad 17,82 styczeń 17,52 marzec 17,57.
Ashmouni: październik 13,79 gruzdzień 13,59 luty 13,68.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL 205-33
czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11-11 przyjmuje
2-3 kobiety-lekarki
w niedzielę święta od 9-2 pp.
leczenie chorób wenerycznych i skórnych
PORADA 3 ZŁ.

Wspólnym wysiłkiem ofiarą pomóżmy bezrobotnym

???

J A R

???

Dr. Herszfinkiel
Zielona 8-a
tel. 111-87
powrócił

Dr. med.
L. NITECKI
Spec. chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Nawrot 32 tel. 213-18
przyjmuje od 8-10 r. i od 4-8 w w niedziele i święta od 9-12 w po

Dr. M. Eljasberg
CHIRURG
powrócił
Piotrkowska 80, tel. 117-87.

Dr. med. Ludwik Rapeport
UROLOG
choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych
przeprowadził się
na ul. Cegielniana 8
(dawnej 40)
tel. 236-90
Godz. przyjęć 9-10 i 6-8 wiecz.

Dr. med.
Markowiczowa
powróciła
Choroby skórne i weneryczne
Zawadzka 14, tel. 166-35
przyjmuje od 8-11 rano i od 3-8 wiecz.
W niedziele i święta od 9-1 po poł.

Doktor
Ziomkowski
choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
6-go Sierpnia 2
przyjmuje do 8.30 rano, od 2-4 po poł. i od 8-9 wiecz. w niedz. i święta od 10-1 po poł.
Dla niesamoznnych ceny leżnic.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Doktor
Wólkowski
Cegielniana 4, tel. 216-90
powrócił.
Specjalista chorób wenerycznych i moczopłciowych i skórnych
Leżenie lampą kwarcową.
Bierzytuje od 8-9 i od 5-6, w niedziele i święta od 9-1.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. med.
Niewiażski
Chor. weneryczne, skórne i moczopłciowe
Andrzeja 5, telef. 159-40
przyjmuje od 8-11 rano i od 5-9 w w niedziele i święta od 9-1
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. med.
H. Różaner
Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne
Narutowicza 9
telef. 128-98
przyjmuje od 8-10 rano i od 4-8 pp

CZEKOLADA: CUKRY
przodujących fabryk: WEDEL, FUCHS, PLUTOS, LARDELLI, GOSTOMSKI i innych poleca firma

„CHERI”
Łódź, Pr. Narutowicza 4
w największym wyborze po najniższych cenach.
SPECJALNY DZIAŁ: HERBATY, KAKAO, HERBATNIKÓW

KINOTEATR
MIMOZA
KILIŃSKIEGO Nr. 178

Dzisiaj nieodwołalnie poraz ostatni!
Uczta śmiechu!
Ulani, Ulani, chłopcy malowani
Role główne kreują
Dymsza, Krukowski, Pogorzelska.
Początek w dni powsz. o g. 6, w sob. o g. 4, w niedziele i święta o g. 2.
Ostatni seans o g. 9.15.
Następny program:
Trader Horn

„Tow. Pomocy Dziecku”
uruchamia w połowie września
świeclicę

dla dzieci w wieku szkolnym przy ul. Nowo-Zarzewskiej 29, lewa oficyna i piętro. Świeclica ma na celu dożywanie dzieci, oraz udzielanie im pomocy w nauce.
Zapisy rozpoczynają się dn. 13, września w lokalu świetlicy od 3-5.
Zarząd.

Kto poszukuje
mieszkania, lokalu fabrycznego, biurowego, pokoju z klatki schodowej, zgłasza się do jedynego pod wzgl. organizacyjnym w Łodzi biura „Pol-ruch” Al. Kościuszki 27, tel. 141-01, 132-01.

Dr. med.
HELLER
Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne
przeprowadził się na ul.
Traugutta 8
tel. 179-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4-8 wiecz. w niedziele od 11-2 po południu
Dla pań oddzielna poczekalnia.

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ
chor. skóry i włosów
SZKOŁA KOSMETYCZNA
zatw. przez władze Państw.
Dr. med. **LEWINSONOWEJ**
Śródmiejska 27, tel. 143-63
od 10 r. — 8 w.
Chirurgja kosmetyczna, żyłki odmrożenia.

Miłość Poręcznika z Laurą La Plante
Wkrótce
Metro -- Adria

Szkoła Przemysłowa
TOWARZYSTWA SZERZENIA OŚWIATY I WIEDZY TECHNICZNEJ WŚRÓD ŻYDÓW W ŁODZI
Pomorska 46/48 Telefon 163-80
wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny i tkacki
Zgłoszenia kandydatów na kurs pierwszy do klas równoległych przyjmuje Kancelarja Szkoły codziennie od 10 rano do 2 po południu.

Ogłoszenia drobne

Nauka i wychowanie

IRENE JARBLUM DOCTEUR DE L'UNIVERSITÉ DE PARIS
DONNE DES LEÇONS DE FRANÇAIS KILIŃSKIEGO 43.

POTRZEBNA maturzystka na godziny popołudniowe do 9-letniego chłopca (wynagrodzenie obejmuje i obiad). Zgłaszać się Nawrot 17, m. 13, w godz. pom. 3-ą a 5-tą po poł.

UDZIELAM lekcji jęz. francuskiego i angielskiego bardzo łatwą metodą dorosłym oraz młodzieży szkolnej. Szybkie postępy zapewnione. Adres Narutowicza 16 m. 6, tel. 162-99.

MADAMOISELLE Marie enseignante anglaise, française, allemande. Traugutta nr. 2, I p. pr. 929-1

Kupno i sprzedaż.

ZŁOTO, BIŻUTERJĘ i kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. Magazyn jubilerski I. Fijałko, Piotrkowska 7

MASZYNA DO PRANIA nowa, zagraniczna, marki „John” okazująco tanio do sprzedania. Wiadomość telefonicznie 226-32

WYJĄTKOWO TANIO 12 krzesła i dwa stoły solidne natychmiast do sprzedania. Mielczarskiego 24, m. 5.

DO SPRZEDANIA kredens, stół, krzesła, kanapa i biurko. Piotrkowska 85, m. 5 od 8-10 i 3-5 po poł.

ROWER używany okazująco do sprzedania. Narutowicza 6, u portjera.

MOTOB Bergmana 5 KM z rozrusznikiem i tablicą okazująco do sprzedania. Tel. 241-50

FIRANKI stary ręcznej roboty, stół gabinetowy, łóżko z materacem, lampy, lustro, szafka nocna, porcelana, rozmaite drobniaki okazująco do sprzedania Nawrot 8, m. 2, tel. 137-25, godz. 4-7.

Meble
najlepsze i najpiękniejsze
po najniższych cenach
być można tylko u
A. WAJCMANA
Sienkiewicza 23,
róg Moniuszki tel. 191-00

Różne

BACZNOŚĆ MŁODZIEŻ SZKOLNA! Do matrykuł i paszportów 6 fotografii brązowych retuszowanych zł. 1.— Zakład Fotograficzny L. Lachsa, Żeromskiego 84, dojazd tramwajami nr. nr. 5, 6, 8, 9 i 16 2277-30

NAJELEGANTSZY
Pensjonat „Sanato”
na Wiśniewskiej Górze
p. FAYLOWEJ
OTWARTY CAŁY ROK
przyjmuje zamówienia na święta noworoczne i na zimę.
Kuchnia rytualna, wykwinna, dietetyczna. Usługa staranna. Wszelkie wygody nowoczesne, oświetlenie elektryczne. Pomoc lekarska na miejscu.
Telef. Nr. 10 Wiśniewska Góra

Do akt. Nr. 797 | 1952
Ogłoszenie
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 16-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej 77-a na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 23 września 1952 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Kopernika 89 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Wilhelma Foerstera i składających się z motoru, maszyn do szycia drutu i in. oszacowanych na sumę zł. 830.—
Łódź, dn. 8.9.52.
Komornik A. Jałowski

Do akt. Nr. E. 395 | 1952
Ogłoszenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 19-go zam. w Łodzi, ul. Zielona 63 na zasadzie art. 1030 Post. C. ogłasza że w dniu 10 października 1952 r. od godz. 10 rano w gm. Nowosolna, w Andrzejów odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Sruła Najmarka i Zaji Paryzer i składających się z domu parterowego, drewnianego krytego dachówką o 10 mieszkańach, postawionego na cudzym placu, na mocy art. 978 U. P. C. punkt c. (S. C. 68-908) podlega sprzedaży jako ruchomość na rozbiórke, oszacowanego na sumę zł. 1500.—
Łódź, 10/9-52 r.
Komornik (—) P. Pillohowski

ZNICZE NAGROBKOWE „POŁO” ŻĄDAJĄCIE WSZĘDZIE
Fabryka świateł „POŁO”
Warszawa, Czerniakowska 203.

MAM obszerne mieszkanie i zaprowadzoną klientelę. Poszukuje wykwalifikowanej pracownicy, ewentualnie współpracownicy. Proszę dzwonić pod Nr. 201-29

Posady

POTRZEBNI (E) inteligentni (e) chłopcy lub dziewczynki w wieku 15-16 lat z dobrymi referencjami do roznoszenia artykułów pierwszej potrzeby. Zgłaszać się Zachodnia 24, Brafman między 4-6 pp. w dn. 18, 19 b. m. 381-2

Lokale

BEZ ODSTĘPNEGO!!! Mieszkania, lokale handlowe, biurowe i fabryczne poleca biuro „Lokum”, Piotrkowska 79, front II piętro.

POKOJU przy rodzinie poszukuje starsze kulturalne małżeństwo bez dzieci. Oferty pod „Używalność kuchni” do admin. „Głosu”. 3

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4,60, za odnośniami — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6,— zagranicą — zł. 9.—
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1,50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca na stronie od 2 do 7 włącznie 60 gr. bez zastrzeżenia miejsca 50 gr.; nadesłane od strony 8-iej do końca tekstu 40 gr.; nekrologi 40 gr. Zwyczajnie (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1,50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1,20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogl. tabelaryczne lub fantaz. dodatk. 50%. Ogl. dwukolor. o 50% drożej

Redaktor: Eugeniusz Kronman. Za wydawnictwo „Prasa”. Wydawnicza sp. z ogz. odp.: Eugeniusz Kronman. W drukarni własnej Piotrkowska 101